

Bibli
Hun

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Анн XI, Nr. 508

Vineri 6 martie 1959

8 pagini 25 bani

Ziua internațională a femeii

Cele dintii flori ale primăverii le închinăm lor, femeilor din tot sufletul ca semn al cinstirii și dragostei pe care o purtăm mamei, soțiilor, surorilor noastre. Cele dintii flori ale lui martie le dăruim cu respect lor — omagiu cald adus faptelor eroice care au așezat la loc de cinste în cartea istoriei chipurile altor femei luptătoare pentru libertate și dreptate socială, pentru pace între popoare, pentru prosperitate și fericire.

Era în 1910 când Clara Zetkin, în fruntea unui grup de luptătoare curajoase, propunea Conferinței internaționale a femeilor (ținută la Copenhaga ca 8 Martie să devină Ziua Internațională a Femeii. 49 de ani au curs de atunci. Aproape o jumătate de secol. Curgerea timpului a făcut ca an de an această sărbătoare să capete tot mai multă amploare, tot mai multă viață și strălucire. În fiecare an, în această zi, femeile — indiferent de rasă sau de naționalitate, de gradul de cultură, de concepțiile religioase și de vederile politice — își strâng cu putere minile neste mări și o reamintă într-o trainică solidaritate, demonstrând omenirii uriașă forță a mișcării mondiale a femeilor.

În patria noastră femeile întâmpină ziua de 8 Martie cu însemnate

realizări în îndeplinirea planului de stat pe anul 1959. Este vorba de realizări în cele mai diverse sectoare de activitate, căci spre deosebire de trecut, când calitatea muncii femeilor și potențialul lor intelectual erau desconsiderate, statul nostru democrat-popular apreciază meritele și posibilitățile femeilor, asigurându-le dreptul să muncească în orice domeniu al construcției socialiste. Așteptăm la noi nu mai este o „curiozitate” femeia

(Continuare în pag. 3)

Contribuția la transformarea socialistă a agriculturii — datorie patriotică a pedagogilor

Sau implinit zece ani de când istorica plenară a C.C. al P.M.R. din 3—5 martie a trasat sarcinile partidului pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărâna muncitoare și pentru transformarea socialistă a agriculturii. În acest timp, sub conducerea înțeleaptă a partidului au fost obținute succese importante în opera de construire a socialismului la sate. Urmind neabătut învățătura leninistă cu privire la necesitatea atragerii micii gospodării țărănești pe calea socialistă, aplicind în mod creator această învățătură în condițiile țării noastre, Partidul Muncitoresc Român a desfășurat și desfășoară o largă muncă politică de convingere a țărânilor muncitori asupra folosului muncii în comună și a folosirii tehnicii moderne. Ca urmare a acestei politici, aproape două milioane de familii, reprezentind 53,5 la sută din totalul familiilor țărănești, s-au unit de bună voie în peste 15.000 gospodării agricole colective, întovărășiri agricole și cooperative agricole de producție.

Insușindu-și sarcinile trasate prin rezoluția plenarei C.C. al P.M.R. din 3—5 martie 1949, marea majoritate a învățătorilor și profesorii din țara noastră și-au adus contribuția lor activă la transformarea socialistă a agriculturii. Cea mai mare parte a învățătorimii noastre, trăind și muncind la sate, în mijlocul țărânilor, a desfășurat zi de zi o activitate însușită pentru a demon-

stra țăranilor muncitori superioritatea gospodăriei socialiste și a agrotehnicii înaintate, convingându-i să păsească pe calea socialistă. Faptul că în regiunea Constanța și într-o serie de raioane din regiunile Timișoara și Galați agricultura este complet colectivizată, că numeroase raioane din regiunile Galați, București, Iași, Craiova, Suceava, Oradea, Bala Mare, Stalin, Reg. Autonomă Maghiară sînt complet cooperativizate sau au un înalt procent de cooperativizare, se datorește și contribuției pe care au adus-o cadrele didactice și școala, sub îndrumarea organizațiilor de partid, la această operă măreață.

Stind de vorbă cu fiecare țăran muncitor cu gospodărie individuală, dovedindu-i prin fapte avantajele muncii în comun, folosind loturile școlare ca mijloc important de propagandă a metodelor agrotehnice înaintate, organizind programe cultural-artistice pe tema transformării socialiste a agriculturii, conducind cercuri de citit, ținind conferințe la căminele culturale, cadrele didactice își îndeplinesc cu cinste sarcina pusă în fața lor de rezoluția plenarei C.C. al P.M.R. din 3—5 martie, în care se arată că „învățătoria mea de la sate are de jucat un rol de seamă în munca de întărire a alianței dintre clasa muncitoare și țărâna muncitoare”.

În comuna Cobadin, de exemplu, comună colectivizată în întregime, ca de altfel întreaga regiune Constanța, ca-

drele didactice țin o legătură strinsă cu gospodăria agricolă colectivă, gospodăria agricolă de stat și stațiunea de mașini și tractoare din localitate și duc o frumoasă activitate în cadrul bibliotecii satești, unde au atras numeroși cititori, mulți dintre ei foști neștiutori de carte în trecut. În cele 421 cercuri de citit din raionul Berești, cadrele didactice îi lămuresc pe țăranii muncitori asupra folosirii metodelor agrotehnice înaintate și asupra superiorității gospodăriei agricole colective față de celelalte forme cooperatiste. Astfel, prin activitatea lor cadrele didactice contribuie alături de organizațiile de partid și obștești la producerea a celor schimbări adinci în conștiința țăranilor muncitori pe care le presupune trecerea de la gospodăria individua-

(Continuare în pag. 2)

Cadre pentru agricultură

În anul școlar 1958/59 au fost create 87 școli agricole ale sfaturilor populare. În aceste școli învăță 3.070 elevi.

Numărul scolarilor profesionale agricole a crescut în ultimii zece ani, de la 49 cite erau în anul școlar 1948/49 la 212 în 1958/59.

În anul școlar 1948/49 funcționau în școlile profesionale agricole 193 cadre didactice. În prezent, în școlile profesionale agricole ale Ministerului Agriculturii și Silviculturii precum și în cele ale sfaturilor populare lucrează 1.492 cadre didactice.

Între anii 1949-1958 școlile agricole profesionale tehnice și de maistri au dat producției 53.535 cadre calificate.

Au hotărît să cultive SFECLĂ DE ZAHĂR PE LOTUL ȘCOLAR

La redacția gazetei noastre a sosit o scrisoare din partea Școlii de 7 ani din comuna Costești-Vale, raionul Titu, prin care colectivul de elevi și cadre didactice ne aduce la cunoștință inițiativa ce a luat-o, de a cultiva sfeclă

de zahăr pe o parte din lotul școlar și de a contribui astfel în mod direct la realizarea sarcinilor puse de plenara C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958. Publicăm mai jos textul scrisorii primite:

„Documentele plenarei C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958 au cunoscut un puternic ecou în comuna noastră. Ele înfăptesc țăranimea muncitoare în obținerea unor recolte bogate la anumite culturi de mare importanță pentru economia țării. În comună există condiții bune pentru cultivarea sfeclii de zahăr. Mulți țărani muncitori care au frecventat cursurile agrotehnice și au aplicat metoda științifică de cultivare a sfeclii de zahăr au reușit să obțină producții mari.

Conștienți de faptul că și școala poate contribui la înfrângerea în viață a sarcinilor puse de plenară, în dorința de a da sprijinul nostru la sporirea producției agricole, stimulați de rezultatele frumoase obținute de unitățile agricole socialiste și de țăranii muncitori înfrunși ai recoltelor bogate, noi elevii și cadrele didactice de la școala din comuna Costești-Vale, raionul Titu, am hotărît să cultivăm cu sfeclă de zahăr 0,25 ha din terenul experimental al școlii. Acest teren l-am îngrășat și l-am pregătit chiar din toamnă, iar însămânțarea și întreținerea culturii de sfeclă de zahăr le vom face în orele de lucrări practice agricole, pe lângă celelalte lucrări prevăzute în programa școlară.

Cu toții ne-am propus să lucrăm și să îngrășăm în așa fel sfeclă de zahăr ce o vom cultiva, încît să obținem de pe această 25 de ar a producția record. În acest sens am încheiat chiar un contract cu fabrica de zahăr.

Considerăm că aceasta este o datorie patriotică pentru școala noastră, ca de altfel pentru toate școlile din țară care au condiții prielnice pentru cultivarea sfeclii de zahăr, și constituie un răspuns concret la sarcinile puse în fața întregului popor de plenara C.C. al P.M.R.

Colectivul de elevi și cadre didactice de la Școala de 7 ani din comuna Costești-Vale, raionul Titu, regiunea București”.

Redacția „Gazetei Învățămîntului” apreciază această inițiativă și consideră că ea poate constitui și pentru alte școli ce

se află în reglul favorabile cultivării sfeclii de zahăr, un îndemn de a întreprinde acțiuni similare.

De 8 Martie

Învățătoarei mele

În ziua asta gîndul spre tine mi se-ndreaptă
Albită-nvățătoare, de dincolo de munți...
Zăresc iar școala veche... Pe ultima eș treaptă
Aștepți din nou elevii... Și ei sosesc, cărunji...

Unu-ți trimite gîndul departe, de pe mare,
E căpitan pe navă... Un altu-i inginer...
Din Bărăgan trimite premiantul o scrisoare
Și ți-a adus poștașul un plic de pe șantier...

Scrisoare cu scrisoare tu răsfoiești în seară
Și ai găsit intactă în scrisul lor cel mic
Iubirea-ți împărțită în orice colț de țară
Dar pîlpîind întreaga din fiecare plic!

NICOLAE TAUTU

Adunări consacrate dezbaterii hotărârilor cele de-a doua Conferințe naționale a U. A. S. R.

În toate centrele universitare din țară au avut loc adunări de activ și adunări generale ale organizațiilor U.T.M. și asociațiilor studenților consacrate dezbaterii hotărârilor celei de-a doua Conferințe naționale a Uniunii Asociațiilor Studenților din R. P. Română.

La adunări au participat conducători ai organelor locale de partid și de stat, reprezentanți ai conducerii Ministerului Învățământului și Culturii, membri ai C.C. al U.T.M. și ai Consiliului U.A.S.R., membri ai comitetelor și birourilor organizațiilor de partid din universitățile și institutele de învățământ superior, academicieni, cadre didactice universitare, tineri muncitori și conducători ai unor întreprinderi economice.

Membri ai consiliilor asociațiilor studenților, delegați la lucrările celei de-a doua Conferințe naționale a U.A.S.R., au făcut cu acest prilej expuneri în legătură cu acest important eveniment din viața studențimii noastre.

La adunări au luat cuvântul un mare număr de studenți, cadre didactice și alți participanți care au dezbătut măsurile ce trebuie luate de asociațiile studenților în fiecare centru universitar în vederea traducerii în viață a sarcinilor ce le revin din cuvântarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej și din hotărârile conferinței, pentru noi succese în formarea de cadre tineri pregătite necesare operei de construire a socialismului, pentru îmbunătățirea continuă a muncii politico-educative și ideologice în rândurile studenților.

În BUCUREȘTI, la adunarea care a avut loc în Sala sporturilor de la Floreasca au luat parte peste 4.000 de studenți, cadre didactice universitare și invitați.

Tov. Ștefan Birlea, secretar al Comitetului U.T.M. al centrului universitar București, a făcut o expunere asupra lucrărilor Conferinței U.A.S.R. și a sarcinilor asociațiilor studenților din Capitală.

Participanții la discuții, au subliniat succesele obținute în pregătirea profesională a studenților, rolul important pe care îl are practica în producție pentru formarea viitoarelor cadre de specialiști. Ei au arătat că pe viitor asociațiile studenților vor trebui să acorde o mai mare atenție organizării practicii, atragerii studenților într-o activitate productivă efectivă.

Mulți dintre cei care au luat cuvântul au subliniat în mod deosebit importanța covârșitoare pe care o are pentru viitorii intelectuali însușirea temeinică a științei marxist-leniniste și sarcinile ce stau în fața altor cadre didactice cit și a organizațiilor U.T.M. și a asociațiilor studenților pentru educarea în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar a tineretului studios.

La adunare au luat cuvântul tov. Florian Dănălache, membru al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului orașenesc București al P.M.R., și tov. Ștefan Bălan, adjunct al ministrului Învățământului și Culturii.

La adunarea activului de partid, U.T.M. și U.A.S.R. din institutele de învățământ superior din CLUJ, tov. Vasile Vaida, membru supleant al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului regional Cluj al P.M.R., a vorbit despre învățăminte celei de-a doua Conferințe pe țară a U.A.S.R. și despre dezvoltarea învățământului superior în centrul universitar Cluj. El a înfățișat realizările importante obținute în direcția îmbunătățirii condițiilor de studiu și de trai ale studenților români și al naționalităților conlocuitoare în formarea tinerei generații de in-

telectuali cu temeinice cunoștințe științifice, cu concepția marxist-leninistă despre lume.

În unanimitate participanții și-au manifestat din nou atașamentul față de politica marxist-leninistă a partidului nostru, hotărârea lor fermă de a lupta împotriva oricăror manifestări ale ideologiei burgheze. Cuvântul vorbitorilor români sau maghiari a constituit un prilej de vie manifestare a frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, prietenie care are la bază scopul comun al luptei pentru victoria cauzei socialismului.

Mulți participanți la discuții au arătat că actuala formă de organizare cu două universități, cu cămine și cantine separate, constituie o piedică în calea strîngerii continue a legăturilor frățești dintre studenții români și maghiari. Ei au propus ca la Cluj să fie creată o singură universitate în care linierea studios, fără deosebire de naționalitate, să învețe și să trăiască împreună, să desfășoare laolaltă activitatea obștească și culturală.

În cadrul adunării au luat cuvântul tovarășii Nicolae Geaușescu, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., secretar al C.C. al P.M.R., și acad. Alanase Joja, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministrul Învățământului și Culturii.

La adunarea care a avut loc în vechiul centru universitar al țării, orașul IAȘI, au participat peste 1.200 de studenți și studențe.

Din expunerea prezentată de tov. Stana Enache, vicepreședinte al Consiliului U.A.S.R., cit și din discuțiile vii care au urmat a reieșit atenția deosebită pe care partidul și guvernul o acordă dezvoltării învățământului superior, creării unor condiții din ce în ce mai bune de trai și învățatură tineretului studios.

Numeroși studenți au subliniat în cuvântul lor că tineretului studios din țara noastră este hotărât să răspundă grijii părintești a partidului și guvernului cu și mai multă râvnă la învățatură, în activitatea obștească.

Studenții Cristin Constantin și Vasile Vasilache, de la Institutul politehnic, Ilie Șeftine de la Facultatea de istorie-filologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, ca și numeroși alți studenți, au subliniat rolul deosebit pe care îl are studiul științelor sociale pen-

tru formarea intelectualilor de tip nou.

Mulți participanți la consfătuire, printre care studentul Constantin Păduraru de la Facultatea de construcții a Institutului politehnic, prof. univ. Cristofor Simionescu, membru corespondent al Academiei R.P. Române, rectorul Institutului politehnic din Iași, s-au referit pe larg la necesitatea dezvoltării legăturii dintre învățămîntul teoretic și practica construirii socialismului în țara noastră. În încheierea consfătuirii, a luat cuvântul tov. Dumitru Gheorghiu, membru supleant al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului regional Iași al P.M.R.

La adunarea din centrul universitar TIMIȘOARA, după referatul prezentat de tov. Gh. Tache, președintele Consiliului Uniunii asociațiilor studenților din localitate, au luat cuvântul studenți și cadre didactice.

Studenții Valeria Pascariu de la Facultatea de electrotehnică a Institutului politehnic, Maria Băleanu de la Institutul medico-farmacologic, Simion Șandru de la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic, Mihai Șerban de la Institutul agronomic, prof. ing. Aurel Bărgăzan și alți vorbitori au arătat că este de datoria asociațiilor studenților și a fiecărui student în parte să acorde o mai mare atenție activității practice în producție și muncii de folos obștească.

La adunare a luat cuvântul tov. Martin Isac, membru supleant al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului regional Timișoara al P.M.R.

La adunarea care a avut loc la GALAȚI, în expunerea prezentată de tov. Ion Bejan, președintele Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților din Galați, a fost subliniată activitatea rodnică a celor trei facultăți din acest oraș care în cei zece ani de existență au dat numeroase cadre cu calificare superioară pentru construcțiile navale și industriale, pentru industria alimentară și lucrările de hidroameliorație, ramuri ale economiei specifice regiunii.

La discuțiile ce au avut loc, numeroși studenți, cadre didactice și invitați, printre care Dumitru Teodor și T. Stamate de la Institutul politehnic, Liviu Buhoci de la Facultatea de îmbun-

tări funciare și organizarea teritoriului agricol, Iosif Egri, rectorul Institutului politehnic, și alții au arătat necesitatea legării tot mai strînse a învățămîntului de nevoile producției și a unui învățămînt tehnic bazat pe cele mai noi descoperiri ale științei și realizări ale tehnicii mondiale și în primul rînd pe ale științei și tehnicii sovietice, care și-au dovedit pe deplin superioritatea. Ei au accentuat de asemenea importanța covârșitoare pe care o are aprofundarea studierii marxism-leninismului în educarea și formarea oricărui intelectual de tip nou.

La adunarea de la Institutul de mine „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din PETROȘANI, în expunerea prezentată de tov. Iosif Munteanu, președintele Consiliului Asociației Studenților din institut, cit și în discuțiile care au urmat, au fost dezbătute cu viu interes sarcinile ce revin pentru creșterea și educarea noilor cadre de specialiști în industria minerului. În cuvântul lor, studentul Traian Avram, minerul Haidu Iuliu, Erou al Muncii Socialiste, și alții s-au referit la necesitatea îmbinării tot mai strînse a pregătirii teoretice a studenților cu practica în mină. Ei au subliniat justetea măsurilor luate pentru introducerea anului de practică premergător studiului care îi ajută pe studenți la o însușire mai temeinică a cunoștințelor teoretice și au arătat că numai școala muncii în producție poate duce spre o înaltă calificare profesională.

În încheierea adunării au luat cuvântul tov. Petru Furdui, prim-secretar al Comitetului regional Hunedoara al P.M.R., și tov. Carol Szabo, prim-secretar al Comitetului regional Hunedoara al U.T.M.

Adunarea din centrul universitar ORAȘUL STALIN a avut loc în sala de festivități a uzinelor de tractoare „Ernst Thälmann”.

După referatul prezentat de tov. Marin Marcu, președintele Consiliului Asociației Studenților de la Institutul politehnic, au luat cuvântul numeroși studenți, cadre didactice și invitați. Studentul Iosif Soare, prof. Gh. Nițescu, rectorul institutului, muncitorul Ion Vizitiu și alții au arătat că prin crearea Institutului politehnic în acest important centru industrial, studenții au largi posibilități să fie permanent apropiați de munca productivă din fabrici și uzine. Numeroși muncitori au de asemenea posibilitatea să-și desăvîrșească pregătirea lor urmînd cursurile fără frecvență și continuînd să lucreze în același timp în producție.

Studenții Nagy Tiberiu, Mariana Coca, Furo Iuliu, N. Zeitz și alții au subliniat în cuvântul lor că între studenții români, maghiari și germani s-au statornicit legături frățești de priete-

nie întemeiate pe idealul comun al tuturor oamenilor muncii din țara noastră, construirea socialismului.

În cadrul adunării a luat cuvîntul tov. Maxim Bergheanu, membru supleant al C.C. al P.M.R., prim-secretar al Comitetului regional Stalin al P.M.R.

La adunarea care a avut loc la CRAIOVA au fost larg dezbătute sarcinile ce revin studenților și cadrelor didactice de la Institutul agronomic „Tudor Vladimirescu” în urma conferinței naționale a U.A.S.R.

Expunerea făcută de tov. Grigore Crăiniceanu, membru al Comitetului executiv al U.A.S.R., cit și discuțiile vii ce au urmat au subliniat necesitatea legării strînse a predării și însușirii științelor teoretice cu practica agricolă specifică regiunii, cu problemele transformării socialiste a agriculturii. Studenții Constantin Bulugiu, Teodor Mulea, prof. Gh. Stancoveanu și alții s-au referit pe larg la problemele pregătirii profesionale și educației patriotice a studenților.

În încheierea adunării a luat cuvîntul tov. Petre Golea, secretar al Comitetului regional Craiova al P.M.R.

„dunările studenților s-au desfășurat într-o atmosferă de nestăvilit entuziasm tineresc. Participanții la adunări și-au exprimat dragostea și devotamentul lor profund față de Partidul Muncitoresc Român și Comitetul său Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, față de regimul democrat-popular. Ei și-au manifestat hotărârea de a urma luminoasele îndrumări și de a înfăptui sarcinile cuprinse în salutul Comitetului Central al P.M.R. și al guvernului, cu prilejul Conferinței U.A.S.R. Studenții și cadrele didactice s-au angajat să intensifice eforturile pentru a obține cit mai bune rezultate la învățatură, pentru o legătură cit mai strînse cu producția, cu cerințele industriei, agriculturii și culturii socialiste în plină dezvoltare. Ei și-au luat angajamentul să muncească cu perseverență pentru însușirea și propagarea marxism-leninismului, să lupte hotărît împotriva oricăror manifestări ale ideologiei și moralei putred burgheze, pentru formarea de intelectuali de tip nou, înarmați cu concepția materialist-dialectică, care deschide drum larg către știință, progres, cultura.

În adunările generale au fost adoptate planuri de măsuri pentru îmbunătățirea activității asociațiilor studenților. Sentimentele fierbinți de dragoste și devotament față de partid și guvern, față de cauza construcției socialiste în țara noastră, ale studenților și cadrelor didactice universitare și-au găsit expresia și în scrisorile pe care participanții la aceste adunări le-au adresat Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliului de Miniștri al R.P. Române.

Contribuția la transformarea socialistă a agriculturii — datorie patriotică a pedagogilor

(Urmare din pag. 1)

lă la cea socialistă, la educarea tineretului în spiritul colectivismului și al dragostei de patrie.

În cei zece ani care au trecut de la plenara din 3—5 martie școala și slujitorii ei s-au achițat cu cinste de sarcina de a pregăti cadrele necesare agriculturii socialiste. Au fost pregătiti în această perioadă peste 53.000 muncitori și tehnicieni agricoli. În același timp, lichidarea analfabetismului ca fenomen de masă și ridicarea culturală a poporului, fără de care nu este posibilă lichidarea stării înapoiate a agriculturii, constituie o altă latură a contribuției învățătorilor și profesorilor la opera de transformare socialistă a satului.

Congresul al II-lea al Partidului și Consfătuirea de la Constanța a țărănilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii au dat un nou îmbold muncii cadrelor didactice pentru sprijinirea transformării socialiste a agriculturii, învățătorii și profesorii se preocupă într-o măsură mai mare să înarneze pe elevii de la sate, în majoritate viitorii colectiviști, cu temeinice cunoștințe agricole și cu deprinderi de muncă productivă, îi învață să aplice o agrotehnică avansată pentru a obține producții ridicate. Pregătirea agricolă a elevilor din școala de 7 ani și înființarea școlilor agricole constituie primul pas pe linia sarcinilor puse de Consfătuirea de la Constanța, ca învățămîntul agricol

să devină un învățămînt de masă. Dînd elevilor lor o pregătire cit mai apropiată de viață, folosind în lecții exemplele pe care le oferă gospodăriile agricole socialiste pentru a demonstra superioritatea acestora față de gospodăria individuală, educîndu-i pe elevi în spiritul colectivismului și al dragostei față de partid și clasa muncitoare, cadrele didactice, în marea lor majoritate merg pe drumul trasat de plenara din 3—5 martie pregătind cu dragoste viitoarele generații de colectiviști, care vor duce mai departe agricultura noastră socialistă pe drumul progresului. Odată cu intensificarea muncii de atragere a tărănimii muncitoare în formele cooperatiste

agricole superioare — gospodăriile agricole colective — și cu realizarea unei mai strînse legături între școală și viață, învățătorimea de la sate are datoria de a lămurii maselor țărănești documentele plenerii C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958, care prevăd sarcini deosebite în legătură cu dezvoltarea agriculturii și cu sporirea producției agricole, să le mobilizeze în îndeplinirea acestor sarcini. Cadrele didactice trebuie să antreneze pe tărănimii muncitori la extinderea culturilor de sfeclă de zahăr și floarea soarelui la redarea pentru agricultură a unor terenuri nefolosite și la refacerea celor degradate, la sporirea numărului de animale și păsări și la îmbunătățirea raselor acestora, să le arate cele și metodele pentru

obținerea unor producții agricole cit mai ridicate. Împreună cu elevii, ele trebuie să sprijine gospodăriile agricole socialiste la întreținerea și recoltarea unor culturi, să dezvolte o largă acțiune de masă pentru însușirea științei agrotehnice și pentru dezvoltarea rapidă a tuturor ramurilor producției agricole, demascînd și combătînd cu hotărîre orice încercări ale dușmanului de clasă de a împiedica mersul nostru înainte pe calea socialistă. Este o mare cinste pentru slujitorii școlii de a se situa în primele rînduri ale propagandistilor pentru o agricultură socialistă, pentru mobilizarea oamenilor muncii de la sate în obținerea unui belșug mereu mai mare de produse agricole.

Muncă plină de dragoste închinată școlii

„Dacui pentru profesoarea, mamele și surorile noastre”.

Să învingi greutatea, nu să le ocolești

Acum aproape cinci ani, din mocănița care vine de la Satu Mare spre inima țării Oașului a coborât la Negrești o fată cu cozile prinse strins la spate, îmbrăcată în uniformă de elevă. Era Maria Nicoară, proaspătă absolventă a școlii pedagogice din Satu Mare, una dintre fruntașele promoției sale.

Știa că în trecut Țara Oașului a fost una dintre cele mai înapoiate regiuni ale țării. 70 la sută din populație analfabetă, sărăcie și misticism, puține școli de patru ani și nici una de 7 ani, nici oarbă de bibliotecă, radio, electricitate sau spitale — aceasta era moștenirea pe care o lăsase regimul burghezo-moșteresc. Știa că oamenii muncii din întreaga regiune, însufleșiți de cuvântul partidului, duc lupta pentru lichidarea a tot ce lăsase odios trecutul.

S-a bucurat văzând că imaginea Țării Oașului nu mai era cea pe care o știa. Se înfăptuiseră multe; și mai multe aveau să se înfăptuiască de aci înainte. La toate aceste înfăptuiri voia să fie și ea un participant activ, militant.

A fost numită învățătoare la clasa I-a a Școlii de 4 ani din Mocira, undeva la marginea Negreștilor. Din prima zi greutatea au și început. Frecvența era foarte slabă. Dar tânăra învățătoare nu s-a descurajat. A căutat să-i cunoască pe părinții elevilor, a stat de vorbă cu

fiecare în parte. Mulți erau primitori, dar erau și unii îndărătnici sau care o priveau cu neîncredere. Încetul cu încetul, prin fapte și nu prin vorbe, învățătoarea i-a câștigat pe toți părinții. Ei vedeau cu câtă grijă se apleca învățătoarea asupra fiecărui copil, cum muncea pentru ca fiecare să învețe cât mai bine. Ea a îndemnat pe cei care nu aveau condiții bune de învățat acasă să vină și să-și pregătească lecțiile la școală. Cu timpul au venit toți. Grija pentru copii i-a făcut și pe părinții cei mai îndărătnici să dea înapoi.

În vara trecută, toți elevii pe care Maria Nicoară i-a învățat din clasa întâia au absolvit cu note bune și foarte bune școala elementară de 4 ani. Conștientizarea rațională a cadrelor didactice din raionul Negrești-Oaș a subliniat rezultatele pozitive obținute în procesul instructiv-educativ de îndrăgita învățătoare.

„Este o vorbă din bătrâni — îmi spune un părinte vorbindu-mi despre Maria Nicoară — înțeleaptă ca toate vorbele bătrânești: „omul sfințește locul”. Unii dintre învățătorii care au venit pe aici, pe la noi, au stat puțină vreme, s-au speriat de greutatea și au plecat. Dar uite, învățătoarea noastră, tânără și inimoasă, a adevărat zicala din bătrâni”.

AL. L. V.

O maistră și ucenicele ei

Într-o sală de clasă luminoasă, pe pereții căreia sînt expuse desene atrăgătoare reprezentînd modele de confecții pentru copii și femei, un grup de fete, în uniformă de culoare albastru închis și cu gulere albe, s-au adunat în jurul maistrăi. Sînt ucenicele din clasa I-a „A” a școlii de meserii confecții-textile din București. Întotdeauna ascultă ele cu interes explicațiile maistrăi Ecaterina Spiridoneanu, care este și diriginta lor. Cu atât mai mult le pasionează explicația acum, cînd li se arată în ce constă munca de creație a unui model. Creionul maistrăi aleargă sprinten pe albul imaculat al hîrtiei. Linile se îmbină armonios și, în cîteva clipe, se naște un model de rochie simplă dar plină de gust. O întorsătură a creionului și gulerul se modifică; apoi intră în acțiune pensula și culorile. Modelul e gata!

Acum e rîndul ucenicilor. Încearcă și ele să schițeze rochia creată de tovarășa maistră. Deși sînt de abia în primul an de școală, ucenicele dovedesc de pe acum multă siguranță și îndemnare. Nu-i de mirare: maistră lor le pregătește serios, cu temeinicie.

Preocupîndu-se cu grijă de instruirea și educarea ucenicilor din clasă pe care o conduce, comunistă Ecaterina Spiridoneanu a reușit să creeze în această clasă un colectiv puternic, omogen. Principala atenție a acestui colectiv în ceea ce privește învățătura nu este îndreptată spre lichidarea notelor proaste, ci spre prevenirea lor. Dacă unei ucenice îi este greu să învețe acasă, din cauza unor condiții neprielnice, atunci colega ei, îndrumată de diriginta, o invită să-și pregătească lecțiile împreună. Dacă o alta învață mai puțin bine de olt ar putea, diriginta stă pe îndelete de vorbă cu dînsa și o face să muncească mai conștiincios. Dacă o a treia, însăfîșit, lipsește de la școală, diriginta o vizitează acasă în aceeași zi, îi arată ce lecții s-au predat și ce teme trebuie efectuate.

În clasă s-a statornicit o adevărată tradiție: zilnic, înainte de începerea cursurilor, ucenicele discută între ele asupra felului cum și-au pregătit lecțiile și se ajută reciproc. De aceea rareori primesc note mici. Iar dacă, dintr-un motiv oarecare, o ucenică a efectuat slab o lucrare practică și a căpătat o notă mică, ea rămîne în atelierul-școală după sfîrșitul orelor, pentru a și întregi cunoștințele cu ajutorul colegelor ei fruntașe la învățatură și practică.

Cercul tehnic din școală creat și condus de maistră Spiridoneanu contribuie și el în bună măsură la întregirea cunoștințelor ucenicilor. Lucrările executate în cadrul activității cercului și prezentate la expozițiile organizate de școală se bucură de apreciere unanimă.

De curînd, tovarășa Ecaterina Spiridoneanu a sărbătorit un eveniment important: 20 de ani de muncă în învățămîntul profesional. În toți acești ani și îndeosebi în anii puterii populare ea a format sute și sute de cadre calificate. Și dacă în anii regimului burghezo-moșteresc multe dintre aceste cadre erau sortite șomajului, astăzi numeroasele sorosod pe care le primește Ecaterina Spiridoneanu de la absolvenții ei vorbesc despre perspectivele luminoase ce sînt deschise tineretului patriei noastre socialiste. Maria Popescu — inginer textilist, Maria Frîncu — maistră, Victoria Păsărin și Maria Dumitrescu — conducătoare ale unor brigăzi fruntașe în producție, reprezintă doar cîteva din sutele de tinere instruite și educate cu dragoste părintească de această harnică profesoară. Cuvintele calde de mulțumire ale absolvenților, precum și succesele acestora în munca productivă reprezintă pentru ea satisfacția unei munci împlinite, satisfacția cea mai de preț.

L. MOSCU

IN CINSTEA ZILEI DE 8 MARTIE

Elevii clasei a VII-a de la Școala elementară de 7 ani din comuna Satchinez, raionul Timișoara, pregătesc daruri pe care le vor oferi mamei și profesoarelor lor. Pioniera Florica Hervei, de exemplu, lucrează un desen reprezentînd un buchet de lalele așezat într-o gîlă decorată cu motive naționale deasupra căreia a scris cu litere de mărgele o felicitare. Cadourile asemănătoare au pregătit și pioniera Kăthe Lambing, elevii Vasile Apostol, Ilvia Colta, Violet Tanăscu, Emil Antoci și Dorcel Jurj.

În aceste zile, la Școala elementară de 7 ani nr. 74 din București domnește atmosfera specifică marilor sărbători.

Hotul școlii, strălucind de curățenie, este pavat pentru Ziua Internațională a Femeii. La orele educative, elevii au făcut cunoștință cu figuri proeminente de femei care și-au pus toată viața în slujba fetei și a mamei: Zola Kosmodemianskaia, Hala Ilfșchitz, Donca Simo, Olga Bancic, Lubov Sevlova, Ethel Rosenberg, Danielle Cassanova. Colectivul de profesoare a hotărît, conform tradiției ce s-a stabilit în decursul anilor, să trimită cu ocazia zilei de 8 Martie scrisori de felicitare profesoarelor de la Școala de 7 ani nr. 74 din Moscova. De asemenea, școala va adresa mamei și femeilor fruntașe în producție din cartier cele mai calde urări de viață lungă și succes în muncă.

Ziua internațională a femeii

(Urmare din pag. 1)

ministru, director, femeia inventator sau inovator. A intrat în rîndul faptelor obișnuite ocupația de tractoristă sau sondorișă și nu e deloc de mirare cînd întrecerile pentru depășirea planului sînt cîștigate de femei.

Ascultînd cuvîntul partidului, pretutindeni în țara noastră femeile își dau în prezent cu dragoste contribuția, alături de toți oamenii muncii, la îndeplinirea sarcinilor puse în fața poporului muncitor de Plenara C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958.

Aportul învățătoarelor, educatoarelor și profesoarelor la îndeplinirea sarcinilor construcției culturale și, în general, aportul lor la construirea socialismului în patria noastră este deosebit de prețios. În miinile lor se modelează chipul

viitorului constructor, generația care mine va trebui să desăvîrșească marea operă începută de vîrstnici.

Contribuția lor la construcția socialismului nu se oprește însă aci. Mobilizate și îndrumate de partid, ele participă cu entuziasm la răspîndirea științei și culturii în mase, ajutînd pe țărani muncitori să meargă pe drumul muncii în colectiv — drumul fetei și bunătății — să cunoască tainele naturii, să alunge superstițiile, să îndrăgească ziarul și cartea, arta și cultura.

Partidul și guvernul nostru, prețuind valoarea aportului femeilor care lucrează în școli la opera de construire a socialismului, au răspîndit pe cele mai merituoase dintre ele cu ordine și medalii, cu titlurile de „învățător fruntaș”, „profesor fruntaș” sau „învățător emerit” și „profesor emerit”.

Numeroase învățătoare și profesoare sînt deputate în sfaturile populare ca dovadă a încrederii pe care le-o acordă masele de oameni ai muncii.

Mărețul program de construire a comunismului în Uniunea Sovietică adoptat la cel de al XXI-lea Congres al P.C.U.S., a cărui realizare va juca un rol de seamă în menținerea păcii în lume, umple sufletele femeilor de optimism și încredere în viitorul omenirii. Ele nu au uitat că după primul război mondial au plîns viața a zece milioane de oameni care au murit în acest măcel, că după cel de al doilea război mondial au plîns viața a 30 de milioane de soți, frați și fii, fără a mai socoti nenorocirile celor schilodiți și răniți. Pentru că nu mai vor să verse lacrimi pe mormintele soților, fiilor și

fraților uciși în războaie, pentru că vor să știe viitorul copiilor asigurați, femeile din lumea întreagă își exprimă acum de 8 Martie mai hotărît voința lor de pace.

„Noi, femeile — se spune în Apelul lansat către femeile din întreaga lume de către Federația Democrată Internațională a Femeilor, care numără 200 de milioane de membre — nu putem permite să se risipească viața, valorile și bogățiile pe care acestea le reprezintă. Noi vrem să se termine odată cu războaiele. De aceea, vrem încetarea imediată a experimentelor cu armele nucleare, interzicerea acestor arme și dezarmarea.”

Acțiunea fiecărei femei în parte contează pentru atingerea acestui fel. Noi reprezentăm forța vie și, acționînd toate împreună, putem învinge forțele morții.

Chemăm femeile de pe întreg pămîntul să exprime parlamentelor, guvernelor, Organizației Națiunilor Unite, voința lor de pace, aprobînd acest apel.”

Aderînd la această chemare, în întreaga lume femeile au pornit la acțiune hotărîtă pentru a zădărnici planurile ațîșătorilor la un nou război.

În țările capitaliste și în țările coloniale, în care masele muncitoare se zbat în neagră mizerie, femeile împletesc lupta lor pentru pace cu lupta pentru dreptul la muncă, la o viață omeanească. În provincia spaniolă Asturia, de pildă, ele și-au dat o largă contribuție la sprijinirea marilor greve ale mineurilor, în Algeria luptă alături de întregul popor împotriva colonialiștilor francezi, apărînd cu fermitate libertatea și independența patriei lor.

Femeile din R.P.R. privesc cu simpatie și caldă aprobare lupta prietenelor lor din statele ca-

pitaliste și din țările coloniale pentru o viață mai bună. Totodată, ele sînt increzătoare în succesele pe care le va obține poporul sovietic în construcția desfășurată a comunismului, în succesele oamenilor muncii din întreg lagărul socialist, care vor contribui la asigurarea păcii în lume. Răspunzînd chemării pe care le-a adresat C.C. al P.M.R. în Salutul rostit de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința Națională a Femeilor din R.P.R., femeile din țara noastră luptă pentru triumful mărețelor și nobililor idei ale păcii și prieteniei între popoare. Prin muncă devotată, desfășurată zi de zi în uzine și în mine, pe ogoare, în laboratoare și în școli, ele își dau partea lor de contribuție la propășirea și înflorirea scumpei noastre patrii, pentru viitorul de aur al copiilor, pentru victoria deplină a socialismului în Republica Populară Romînă.

Folosirea schiței în instruirea ucenicilor

În pregătirea viitoarelor cadre de muncitori calificați desenul tehnic ocupă un loc deosebit de important. Această disciplină de bază în învățământul profesional constituie unul din principalele mijloace de exprimare a unei concepții tehnice, de reprezentare și înțelegere conștientă a obiectelor ce vom să prelucrăm în atelier, în uzine sau pe șantiere. Studiind desenul tehnic ucenicul trebuie să și formeze asemenea deprinderi profesionale, încât la sfârșitul școlii să fie capabil să citească un desen de fabricație, dar și să execute orice lucrare numai după desen.

Acest obiectiv nu poate fi atins numai prin orele de desen tehnic. La realizarea lui trebuie să contribuie în egală măsură și lecțiile practice de atelier, în cadrul cărora maestrul-instructor sau datoria să folosească în cel mai mare măsură variatele forme de desen ca un mijloc important de simplificare și de reducere a explicațiilor verbale, de asigurare a însușirii conștiente a priceperilor și deprinderilor practice de către ucenici.

În legătură cu aceasta se ridică problema: care sînt formele de desen cele mai accesibile în diferitele perioade de școlarizare a ucenicului? Fără îndoială că în anul I se impune folosirea largă a schiței.

Efectuînd un studiu asupra acestei importante probleme, am putut observa însă că, printre formele întâlnite în timpul practicii ucenicilor în atelier, schița își găsește cea mai redusă aplicare. În cazul cînd aceasta totuși se folosește, ea se aplică în unele locuri, în mod formal și nestimțit.

Una din cauzele pentru care mulți maștri-instructori preferă folosirea desenului în locul schiței trebuie căutată în primul rînd în lipsa deprinderii de a executa o schiță cu mîna liberă într-o formă corectă, fără ca liniile să se confunde și totodată păstrîndu-se proporționalitatea între diferitele dimensiuni ale piesei schitate. Acestor maștri-instructori le este mai ușor să revină la desen. În executarea acestuia pot folosi instrumentele de măsurat, planșeta, teul, echerul, compasul și toate celelalte rechizite de desen. De aceea ei efectuează la tablă, aproape în toate cazurile, desene în loc de schițe, chiar și pentru piesele cele mai simple.

Fără îndoială că în tehnică există o strînsă legătură între schiță și desen. Atunci cînd se concepe o piesă simplă, un dispozitiv, o mașină nouă, acestea sînt reprezentate mai întîi prin schițe sumare, desenul de execuție definindu-se și detaliindu-se ulterior. De asemenea, dacă o piesă în funcțiune se defectează, în primul rînd se execută după aceasta o schiță și numai apoi se trece la efectuarea desenului în biroul tehnic. Se poate considera deci că schița reprezintă faza premergătoare desenului.

Acesta este motivul principal pentru care, în executarea lucrărilor practice în atelierul școlii, ucenicii trebuia îndrumați să efectueze schițe.

În al doilea rînd, această cerință este impusă și de nivelul de pregătire al absolvenților școlilor de 7 ani în ceea ce privește desenul tehnic. Oricît de simplă ar fi o piesă, datorită faptului că ucenicii anului I nu cunosc legile desenului de proiecție, executarea de către ei a unui desen tehnic este foarte grea. De aceea este cu atît mai necesar ca în anul I al școlilor profesionale maestrul-instructor să folosească în activitatea din atelier schița ca formă de inițiere în desenul tehnic.

Pentru ca maestrul-instructor să se poată sprijini chiar de la început, în executarea schițelor, pe elementele științifice de desen tehnic, ar fi necesar să

se revizuiască atît programa de desen a claselor V-VII, unde să se prevadă construcții geometrice și perspectivă, cît și programa actuală de desen tehnic din școlile profesionale, care să înceapă direct cu desenul de proiecție. În momentul de față, abia în trimestrul III al anului I maestrul-instructor se pot sprijini pe cunoștințele teoretice de desen tehnic ale elevilor.

În condițiile existente acum maestrul-instructorii au datoria să se preocupe cu cea mai mare grijă, în perioada de instruire practică în atelierul școlii, de completarea cunoștințelor ucenicilor în ceea ce privește executarea schițelor. Ei trebuie să i înarmeze cu noțiuni de dimensionare a pieselor și de reprezentare a părților ascunse, să le facă cunoscute semnele convenționale, să dezvolte observațiile lor asupra liniilor care conturează piesele.

Mulți maștri-instructori folosesc cu pricepere schița în instruirea practică a ucenicilor. De exemplu tovarășii Marin Coloman și Mathe Ludovic de la Centrul școlar „Steaua Roșu” din Orașul Stalin, Gligor Vasile și Ciopraga Stelian de la Școala profesională din Cimpia Turzii, parcurgînd temele privitoare la tăiere, îndreptare și pilire, aplică principiul didactic de la simplu la complex, prezentînd ucenicilor mai întîi părțile componente ale piesei (de pildă, la compasul de exterior: bratul, nitul și rîndeaua) și executînd apoi schițe pentru fiecare operație. Astfel, pentru bratul compasului de exterior ei fac schițe pe tablă pentru operațiile de rezărare, îndreptare, trasare, găurire, pilire etc. În timpul schițării fiecărei operații, ucenicii sînt îndrumați să observe neîntrerupt piesa și reprezentarea ei în schiță, să facă continuu legătura între acestea, explicînd unde se poate vedea pe piesă fiecare linie din schiță. De abia după ce ucenicii au observat separat, prin schițarea succesivă a operațiilor, ce reprezintă fiecare linie din schiță, se trece la schița de ansamblu a obiectului, cînd se adîncesc, prin explicația maestrului-instructor, imbinările liniilor între ele.

Prin aplicarea acestei metode, pe lîngă că înțeleg în întregime schițele pe care le execută, ucenicii efectuează simultan planul de operații, însușindu și și procesul tehnologic de execuție al obiectului respectiv.

Unii maștri-instructori aplică însă tocmai invers această metodă, prezentînd ucenicilor nu schițele diferitelor operații în succesiunea lor, ci desenul de ansamblu al obiectului ce trebuie executat, întrerupînd astfel procesul normal de observație. Astfel, atunci cînd ucenicii trebuie să înceapă lucrul, chiar dacă copiază mecanic desenul pe

calet, ei nu lucrează după acesta, deoarece nu l înțeleg. Este un lucru total greșit de a se prezenta ucenicilor pe tablă schița de ansamblu — și cu atît mai mult de ansamblu al unui obiect — înainte desfășurării succesive a schițelor pe operații a diferitelor părți componente ale obiectului respectiv.

În practică apar și o serie de alte aspecte privitoare la executarea schițelor. De pildă, problema timpului cînd să se efectueze schița: înainte de instruirea teoretică, după terminarea acesteia sau concomitent.

Unii maștri-instructori, neavînd deprinderea de a executa pe tablă schița concomitent cu explicarea, desenează chiar și piesele simple înainte de lecție, uneori chiar cu 1—2 zile, punînd ucenicii doar să le copieze. Alții, executînd schița lucrării concomitent cu explicarea, nu fac totuși ceea ce este mai important: verificarea și corectarea schițelor.

Ținînd seama că obiectele pe care le execută în atelier școlii ucenicii anului I — ciocane, echere, rame de ferăstrău, compase, clește, chei etc. — sînt destul de simple, considerăm necesar ca maestrul-instructorii să efectueze schițele pe operații succesive ale diferitelor părți componente ale acestor piese cu mîna liberă, în fața ucenicilor, paralel cu explicarea, respectînd, bineînțeles, toate cerințele tehnice pe care trebuie să le îndeplinească schița. La rîndul lor, ucenicii trebuie să treacă schița în caietele de practică concomitent cu executarea ei pe tablă de către maestrul instructor, ascultîndu-i explicațiile și urmărind orice mișcare a lui. Numai în felul acesta maestrul-instructor va putea să țină trează atenția ucenicilor în timpul expunerii, îi va face să gîndească logic, să înțeleagă schița și să-și însușească cunoștințele expuse.

Formîndu-le ucenicilor în tot cursul anului I deprinderi temeinice de a schița, maestrul-instructorii vom putea asigura și realizarea cu succes a scopului pe care îl urmărește desenul tehnic în perioadele de perfecționare și de specializare a ucenicilor în anii II și III, în procesul de producție: executarea corectă a lucrărilor după desenele tehnice de fabricație. În același timp prin stabilirea unui contact strîns între maestrul-instructor și profesorii de specialitate — în primul rînd cu profesorul de desen tehnic — pentru îmbunătățirea continuă a metodelor de a schița, se va ajunge la o mai ușoară înțelegere de către ucenici a lecțiilor de la toate materiile de cultură tehnică.

Prof. ȘTEFAN LINUL
Ing. ALEX. TUCMEANU
Cluj

În cadrul activității practice elevii horticultorii de la Centrul școlar agricol din Tîrșoru-Nou întreprind interesante cercetări științifice. Printre problemele studiate în vara anului trecut și rezolvate cu mult succes de elevi a fost și obținerea hibridilor de pomi fructiferi.

Orientarea elevilor spre munca științifică

Documentele plenarei C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958 au pus în fața cadrelor didactice din școlile agricole noi și importante sarcini privind pregătirea unor muncitori și maștri capabili să contribuie la continua înflorire a agriculturii noastre socialiste.

Căutînd să îndeplinească cât mai bine aceste sarcini, profesorii și maestrul-instructorii de la Centrul școlar agricol din Tîrșoru-Nou, raionul Ploiești, se străduiesc să asigure o temeinică instruire teoretică și practică a elevilor. Ei acordă multă atenție stimulării interesului elevilor pentru știință, dorinței acestora de a-și însuși cît mai multe cunoștințe, de a contribui la dezvoltarea tehnicii agricole.

În acest scop în cadrul centrului școlar s-a organizat un cerc științific al elevilor, ai cărui membri execută numeroase experiențe și cercetări, întocmind totodată referate științifice asupra celor constatate.

Pot fi citate ca deosebit de valoroase referatele prezentate de elevii școlii horticole. De pildă, referatele „Obținerea hibridilor prin metoda hibridării sexuate la pomi fructiferi”, susținut de eleva Nicolina Lazăr, și „Determinarea procentului de înrădăcinare a butașilor la diferitele specii lemnoase”, susținut de elevul Gheorghe Stanciu, au reflectat roadele unor experiențe îndelungate.

Drept rezultat al cercetărilor efectuate de elevii sub conducerea profesorilor de specialitate s-au obținut seminte hibride la speciile prun și păr, s-au cules date importante cu privire la toate speciile și soiurile pomicele din livadă, s-au făcut descrieri pomologice asupra soiurilor

puțin cunoscute în țara noastră, care au fost trimise colecțivului de pomologie din cadrul Academiei R.P.R., s-au alțoit o colecție de 46 soiuri de măr pe portaltoi diferiți, precum și 52 soiuri de prun.

Munca de cercetare desfășurată de elevi are și valoroase rezultate educative, sădînd în conștiința elevilor dragostea pentru meseria aleasă, interesul pentru problemele agriculturii noastre socialiste, dorința de a contribui la înflorirea ei.

Pentru primăvara și vara anului acesta cercul și-a propus o tematică bogată. Printre cercetările ce vor fi întreprinse de elevi în acest an un loc de frunte îl ocupă problemele în legătură cu obținerea hibridilor sexuați la diferite specii de măr, păr și prun, după indicațiile date de I.C.A.R. precum și stabilirea celor mai bune metode de schimbare a mătcilor de albine.

Fiecare problemă ce urmează a fi studiată a fost repartizată unui colectiv de elevi, care are în fruntea lui un responsabil. Pentru documentarea colectivelor în cadrul cercului științific se vor susține referate și se va stabili în amănunt tehnica de cercetare. În scopul deprinderii elevilor cu culegerea datelor și justa lor interpretare, cadrele didactice organizează de pe acum cu elevii numeroase aplicații practice în laboratoare.

Întreaga activitate a cercului contribuie la buna pregătire a viitorilor muncitori și maștri agricoli, din rîndul cărora se vor recruta inovatorii și raționalizatorii de mîine.

Ing. agronom MIRCEA PĂUN
Tîrșoru Nou
reg. Ploiești

Un cerc de gospodărie

Centrul școlar horticol din Fălticeni cuprinde, pe lîngă un număr însemnat de elevi, și numeroase eleve. Îndrumate cu grijă de către profesori și maștri-instructori, acestea își însușesc cunoștințe și deprinderi trainice, arătînd că vor putea deveni muncitoare și maestre de nădejde în domeniul horticulturii.

Îngrijindu-se de pregătirea multilaterală a elevilor, cadrele didactice ale școlii vor să facă din ele și bune gospodine. De aceea în școală a luat ființă nu de mult un cerc de gospodărie. Planul de muncă al cercului prevede discuții și aplicații practice pe teme interesante și necesare: aranjarea mesei și servirea ei, prepararea unor feluri de mîncare și a dulciurilor, diferite puncte de cusături și broderii, croitul și cusutul, cum se întreține și se curăță îmbrăcămintea, cum se întreține casa etc.

Prof. ing. DOINA BARBIȚA
Fălticeni

CUM SE PREGĂTESC ȘCOLILE SĂTEȘTI PENTRU PRACTICA AGRICOLĂ

Ce am avut în vedere

Școala noastră dispune de un lot în suprafață de peste 5.000 m.p., ceea ce ne permite să desfășurăm în condiții bune lucrările practice.

Pentru acest an am întocmit un plan de cultură cu specii și soiuri variate. Călușându-ne după indicațiile plenarei din noiembrie 1958 a C.C. al P.M.R. care trasează ca sarcină extinderea suprafețelor cultivate cu sfeclă de zahăr și floarea soarelui, vom da o atenție mai mare acestor culturi puțin răspândite până acum pe teritoriul agricol al comunei noastre. Pentru a ne da seama de condițiile cele mai bune în care pot fi cultivate aceste plante, ne-am propus să experimentăm cultivarea lor prin mai multe metode: cu îngrășăminte naturale, cu îngrășăminte chimice, cu cenușă, prin folosirea irigației.

Vom da o mai mare extindere culturilor specifice satului nostru — porumbului, griulului și legumelor — cu care vom face demonstrații privitoare la aplicarea regulilor agrotehnice cele mai avansate. De exemplu, porumbul îl vom cultiva semănându-l la diferite date pentru a putea stabili epoca optimă de însămînțare.

Ne preocupăm și introducerea în cultură a unor plante și soiuri noi pentru a demonstra practic elevilor adaptarea acestora la condițiile noastre de sol și climă. De aceea, ne-am propus să cultivăm pe parcela cu pomi fructiferi ciziva arbuști care nu-au mai fost cultivați la noi — smeură, căpșuni, coacăz — iar pe parcela cu plante furajere trifoi, sparceță și aitei.

Oricât de mare ar fi suprafața lotului școlar, unele lucrări, cum sînt lucrările cu tractorul și mașinile agricole, nu pot fi cunoscute practic de elevii decît în condiții de muncă în unitate agricolă socialistă. De asemenea, numai într-o astfel de unitate își pot îmbogăți elevii cunoștințele zootehnice. Iată de ce școala noastră ține o legătură strînsă cu gospodăria agricolă colectivă „V.I. Măciurin” din comună. Pînă acum, elevii au fost ajutați de colectivitățile să amenajeze răsadnițele ca să însămînțeze. Nu peste mult timp ei vor începe să lucreze efectiv în gospodăria agricolă colectivă. Aici vor putea cunoaște principiile organizării muncii în G.A.C., se vor obișnui cu munca în brigăzi și echipe, cu munca normală, vor vedea cum lucrează mașinile agricole și vor învăța să conducă, se vor familiariza cu problemele zootehnicii. La rîndul lor, vor ajuta și ei colectiviștii, efectuînd lucrări de replicare a răsadurilor, de întreținere a culturilor în livadă și în grădina de legume, de curățire a omizilor și a scoarței pomilor de paraziți.

Munca practică va începe foarte curînd. În general, noi am asigurat condițiile necesare pentru buna ei desfășurare. Am întocmit planul, am pregătit terenul, ne-am procurat materialul necesar. Mai avem însă nevoie de unele semințe selecționate și de îngrășăminte. Pe acestea le vom procura de la gospodăria agricolă colectivă. Vom solicita și sprijinul S.M.T.-ului, pentru a obține unele mașini și aparate necesare lucrărilor practice și demonstrațiilor pe lot.

Vom ține o legătură strînsă și cu tehnicienii agricoli. Acestora le vom cere în primul rînd sfaturi în legătură cu soiurile de semințe ce se pot adapta mai bine la solul lotului școlar, cu îngrășămintele cele

mai indicate și cu metodele cele mai potrivite de cultivare a plantelor.

Cu eforturile noastre și cu sprijinul pe care sîntem siguri că-l vom primi din partea unităților agricole socialiste avem credința că vom obține rezultate bune în pregătirea agricolă practică a elevilor.

Prof. CONSTANȚA DRAGOMIR
comuna Budești,
raionul Oltenița

Cu sprijinul gospodăriei agricole colective

Pînă în acest an, elevii noștri au efectuat aplicațiile practice agricole pe lotul din curtea școlii, pe o suprafață de numai 3 ari. Desigur, aici era greu să organizăm unele lucrări agricole mai complexe, prevăzute în programa școlară ca de pildă rotația culturilor sau împărțirea terenului în mai multe parcele pentru culturi comparative. De aceea, elevii nu reușeau să verifice, să aprofundeze și să-și completeze cunoștințele însușite la lecții. Practica pe lotul nostru era ruptă de problemele producției agricole locale.

Acum, însă, lucrurile stau altfel. Luînd legătura cu gospodăria agricolă colectivă „Dezrobirea muncii” din localitate, aceasta ne-a pus la dispoziție un lot în suprafață de 2 ha.

Darul ce ni l-au făcut colectivității a fost primit cu satisfacție atât de elevi cît și de noi, profesori, pentru că prin el vom putea rezolva multe dintre problemele ce ne preocupă. Luînd pe lotul din cadrul gospodăriei agricole colective, elevii vor putea lega nemijlocit cunoștințele teoretice de aplicarea lor practică, în condițiile realității locale. Lotul are o suprafață suficientă ca să putem efectua toate lucrările practice cerute de programă.

Printr-o permanentă legătură cu conducerea gospodăriei a-

gricole colective vom putea procura cu ușurință semințele selecționate, îngrășămintele și uneltele necesare bunei desfășurări a practicii. Totodată, împreună cu elevii noștri vom învăța de la tehnicienii gospodăriei, ca și de la hruntasiu recoltețelor bogate, care sînt metodele cele mai bune pentru lucrările solului în condițiile de climă și sol din zona Titu, care sînt epocile optime de semănat a diferitelor plante agricole etc.

Astfel, rezultatele concrete ale muncii vor întări cunoștințele elevilor și vor stimula dorința lor de a lucra în gospodăriile agricole colective.

Organizați pe grupe, elevii au și pornit la pregătirea lucrărilor practice de primăvară. Ei au strîns gunoi pentru paturile calde de răsadnițe, au pregătit răsadnițele și au realizat un schimb de semințe cu alte școli din raion. Pe lîngă legumele și cerealele pe care le-am cultivat anul trecut, anul acesta, sprijiniți de gospodăria colectivă, vom cultiva pe lotul nostru și sfeclă de zahăr.

Sîntem hotărîți să luptăm pentru a obține rezultate cît mai bune, pentru a arăta colectivității că merităm pe de-a întregul încrederea pe care ne-o arată.

Prof. COBIAN GALINA
Școala de 7 ani din com. Titu

Lipsă de preocupare

Am intrat în Școala de 7 ani din comuna Nucet, raionul Tîrgoviște, cu gîndul de a solicita un articol privitor la pregătirea practicii agricole de primăvară a elevilor. Spre surprinderea și mîhnirea mea, însă, am constatat că n-am cum să scriu asemenea articol: la această școală toată lumea arată o deplină indiferență pentru această problemă.

Deși există aici un lot cu o suprafață de 1.200 m.p., situat în imediata apropiere a școlii, nimeni nu s-a gîndit să-l pregătească pentru activitățile de primăvară. De ce? Pentru că există „cauze obiective”, după

cum spun tovarășa care predă cursul de cunoștințe agricole și tovarășul director.

Unul dintre aceste „motive obiective” este următorul: lotul n-are împrejmuire și de aceea vitele sătenilor vor distruge culturile, așa cum s-a întimplat și anul trecut. Dar cine a oprit școala să asigure împrejmuirea lotului? Se puteau folosi pentru aceasta tot felul de mijloace: sprijinul sflatului popular, al părinților, al gospodăriei agricole de stat, munca obștească a elevilor și a cadrelor didactice. E drept însă că aceste mijloace — de altfel la îndemîna oricărei școli — nu vin singure să se prezinte la cancelarie. Trebuie inițiativă, trebuie interes.

De curînd, clădirea școlii a fost împrejmuită cu un frumos gard de scinduri. Oare lotul experimental nu ar fi putut fi împrejmuit și el cu acest prilej? Chiar dacă nu s-au putut obține scinduri sau sîrmă ghimpată, se putea face măcar un gard de nuiele.

La fel stau lucrurile și cu celelalte „motive obiective”: lipsa de semințe, de unelte etc. Dacă profesora de cunoștințe agricole și direcția școlii ar fi cerut sprijinul școlii profesionale agricole din localitate, ar fi primit la vreme și semințe, și unelte. Nu l-a cerut însă, socotind că „fatalitatea” — în chipul vitelor sătenilor — urmează oricum să distruge culturile. Și tot din acest motiv nu s-a alcătuit planul de cultură, nu s-au făcut răsadnițe — într-un cuvînt, nu s-a făcut nimic.

E. MARIN

Pentru rezultate bune

În școala noastră s-au făcut din vreme o seamă de pregătiri în vederea lucrărilor practice agricole de primăvară. O atenție mare s-a acordat îndeosebi pregătirii terenului, uneltelor și materialelor necesare muncii agricole a elevilor pe lot.

Unele lucrări de pregătire au început încă din timpul iernii. Astfel, pentru a menține unele

zele în sol și pentru a evita pornirea prea timpurie a vegetației, elevii au adunat zăpada în jurul pomilor și au împrăștiat-o și pe parcela cu semănatul de toamnă. De asemenea, ei au pregătit terenul pentru însămînțat, l-au mărunțit pentru a sparge crusta prinsă la suprafață, l-au parcelat și au trasat rîndurile, au pregătit și semințele necesare, au determinat puterea lor de germinabilitate.

După modelul răsadnițelor de la gospodăria agricolă colectivă din satul vecin am confecționat și noi răsadnițe pentru cultivarea pătlăgețelor roșii, vinetelor, ardeilor, verzei. În apropierea răsadniței am amenajat o platformă de compost. De asemenea, elevii au strîns gunoi de pasăre și cenușă sora a le folosi la plantarea răsadurilor. Tot ei au adunat geamuri necesare culturii timpurii a castraveților. O serie de materiale au fost confecționate nemijlocit de elevi. Printre acestea sînt plantaloare, țărushi, 400 de araci, coșuri din nuiele necesare la recoltat, etichete etc.

O problemă mai grea pentru noi a fost asigurarea unui număr suficient de unelte agricole, cum ar fi: sape, greble, casmale — necesare pentru efectuarea lucrărilor practice de către fiecare elev în parte. Deoarece în apropierea școlii noastre nu se află nici o gospodărie agricolă sau S.M.T., am solicitat sprijinul comitetului de părinți. Părinții ne-au pus la dispoziție uneltele care le prisoseau și ne-au ajutat să le reparăm. Am reușit astfel să ne asigurăm uneltele necesare.

Ne-am preocupat din vreme și de împrejmuirea lotului școlar pentru a preveni stricăciunile provocate eventual de trecerea animalelor pe lot. Materialul pentru împrejmuire l-am procurat prin valorificarea unor produse recoltate în anul trecut pe lot.

Toate aceste pregătiri sînt menite să asigure desfășurarea lucrărilor practice cu rezultate cît mai bune.

Prof. E. DOBRESCU
comuna Vasilați, reg. București

CONCLUZII

Este îmbucurătoare preocuparea cadrelor didactice din școlile satești de a pregăti practica agricolă de primăvară în condiții cît mai bune. Aceasta arată că profesorii, împreună cu conducerea școlilor, sînt conștienți de însemnătatea aplicațiilor practice în predarea cunoștințelor agricole.

Cîteva aspecte pozitive din experiența școlilor de șapte ani din comunele Titu, Budești și Vasilați trebuie subliniate. La școala din Titu, practica se va desfășura chiar pe terenul gospodăriei agricole colective din localitate, pe un lot cedat școlii de gospodărie în acest scop. Acest lucru va ajuta la practica să se efectueze în cele mai bune condiții. Lotul are o suprafață suficientă pentru ca pe el să se poată executa lucrări cît mai diverse, iar școala va fi ajutat de gospodărie cu semințe, unelte etc. Elevii, împreună cu profesorii vor sta în mijlocul colectivității, muncind alături de ei pentru obținerea unei producții ridicate.

Ar fi fost necesar ca școala să fi întocmit pînă acum planul de cultură al lotului, ținîndu-se seama de faptul că pomicultura găsește bune condiții de dezvoltare în regiunea Titu, e bine ca școala să-și propună plantarea de pomi fructiferi pe acest lot. Colaborarea cu gospodăria colectivă ar putea să se realizeze și în domeniul creșterii animalelor.

Legătura pe care a stabilit-o școala de la Vasilați cu comitetul de părinți pentru procurarea uneltelor necesare practicii agricole merită de asemenea să rețină atenția. Prin comitetul de părinți școala poate procura și o parte din semințe, răsaduri, îngrășăminte organice etc. În gospodăriile unor părinți se pot face cu școlarii chiar demonstrații și aplicații practice.

Este pozitiv faptul că școala de la Budești se îngrijește de experimentarea culturilor de sfeclă de zahăr și floarea soarelui, ca urmare a sarcinilor trasate de Plenara C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958. Aceasta vădește preocuparea școlii de a orienta cursul de cunoștințe agricole pe linia problemelor actuale ale agriculturii noastre. Același lucru se poate spune și despre preocuparea școlii de a da o mai mare atenție folosirii în timpul aplicațiilor practice a celor mai bune metode de cultivare a porumbului în condițiile specifice locului.

Lucrările practice de primăvară sînt multiple și variate, iar pregătirea lor presupune aceeași diversitate de acțiuni preliminare. Pe de o parte sînt lucrările propriu zise ale terenului (arăturile, mărunțirea solului etc.), necesare însămînțării lotului școlar. Concomitent cu acestea, trebuie pregătite din vreme semințele, uneltele și materialele necesare. Această multiplă preocupare se constată la școlile din Budești și Vasilați.

Totuși, aceste școli nu și-au pus în planul de activitate privind practica agricolă probleme în legătură cu cultura terenurilor redote agriculturii prin lucrări de îndiguire și desecare. Se știe că printr-o largă acțiune inițiată de partid și guvern s-au organizat mari lucrări de hidroameliorații în multe părți din țară, redîndu-se producției agricole zeci de mii de hectare de terenuri neproductive, mlăștinoase etc. Printre acestea se află și Lunca Dimboviței, în aval de București, în care comunele Budești și Vasilați au întins terenuri agricole. Cultura acestor terenuri necesită o agrotehnică diferențiată, pe care o vor aplica elevii după absolvire. Este bine ca școlile care se află în astfel de situații locale specifice să le folosească pentru aplicațiile practice.

Într-o situație foarte dificilă se află, din vîna ei, școala din comuna Nucet. Nu trebuie ca și elevii ei să aplice în practică cunoștințele agricole însușite la lecții? La această întrebare trebuie să se gîndească serios conducerea Școlii de 7 ani din Nucet, care are datoria să înlăture în cel mai scurt timp atitudinea de nepăsare, să folosească din plin posibilitățile locale și să ia măsurile cele mai grabnice ca și elevii ei să poată primi pregătirea practică cerută de programa școlară.

Veștile care ne-au sosit și din alte părți ale țării arată că, în general, pregătirea pentru practica agricolă de primăvară se desfășoară cu intensitate. Experiența prezentată mai sus furnizează colectivelor pedagogice din mediul rural unele sugestii în vederea unei mai bune organizări a practicii elevilor. Este necesar ca în toate școlile să se chibzuiească bine asupra tuturor posibilităților pe care le are fiecare unitate în parte pentru desfășurarea în cursul acestui an a unei activități practice cît mai rodnice.

CONSULTAȚIE LA TEMA: **Invățătura lui Lenin despre imperialism. Imperialismul — capitalism parazit și muribund. Criza generală a capitalismului și adâncirea ei după cel de al II-lea război mondial. Destrămarea sistemului colonial al imperialismului.**

Criza generală a capitalismului și adâncirea ei după cel de al II-lea război mondial. Destrămarea sistemului colonial al imperialismului

I. Premisele crizei generale

a capitalismului

Invățătura despre criza generală a capitalismului este o parte componentă a teoriei leniniste a imperialismului. Ea este o continuare a învățăturii lui K. Marx și Fr. Engels cu privire la pieirea inevitabilă a modului de producție capitalist, V. I. Lenin, dezvoltând învățătura marxistă cu privire la orinduirea capitalistă, a arătat că în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea libera concurență a atins punctul său culminant, transformându-se în monopol. Pe baza analizei profunde a trăsăturilor fundamentale ale capitalismului la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, Lenin a arătat că modul de producție capitalist a intrat în stadiul său imperialist.

Imperialismul este capitalism monopolist, capitalism parazit și muribund, capitalism imperialist. Aceste trei caracteristici definesc succint nu numai esența imperialismului, dar și locul său istoric: imperialismul este stadiul cel mai înalt și ultim al capitalismului. El este ajunul revoluției proletare.

În imperialism domnia monopolurilor a devenit atotcuprinzătoare. Capitaliștii cei mai puternici din diferite ramuri ale economiei concentrează în mâinile lor o mare parte din producția și desfacerea mărfurilor dintr-o ramură sau mai multe ramuri ale economiei, impunând pe această bază prețuri ridicate, de monopol, asigurându-și astfel profituri monopoliste deosebit de mari.

Monopolurile ca rezultat al procesului de concentrare și centralizare a capitalului apar și se dezvoltă nu numai în industrie, transporturi, comerț etc., dar și în banci. Procesul de concentrare și centralizare al capitalului duce în cele din urmă la împletirea, la contopirea monopolurilor industriale cu cele bancare formându-se pe această bază capitalul financiar. Proprietarii capitalului financiar, adică virurile burgheziei imperialiste, constituie oligarhia financiară. Aceste grupuri restrinse de mari magnai ai capitalului își subordonează și conduc întreaga viață economică, politică și socială din țările imperialiste. Ele subordonează statul capitalist, folosindu-l în scopul obținerii de profituri cât mai mari.

Monopolurile storc profituri ridicate prin exploatarea proletariatului și țărănimii din „propria” lor țară. Ele se îmbogățesc fabulos pe seama exploatării popoarelor din alte țări. Monopolurile storc profituri ridicate prin jefuirea organizată a maselor largi de oameni ai muncii ca urmare a politicii de militarizare a economiei naționale.

Relațiile de producție capitaliste, care au fost cândva motor al dezvoltării forțelor de producție, s-au transformat în secolul al XX-lea în cătușe care frânează dezvoltarea ascendentă a forțelor de producție.

În imperialism dominația monopolurilor duce la socializarea producției până la limita posibilă în cadrul capitalismului. Aceasta înseamnă că se adâncește diviziunea socială a muncii, aparținând noi subramuri de producție, că crește gradul de specializare a întreprinderilor capitaliste, că la producerea unui bun oarecare participă din ce în ce mai mulți oameni și el devine rezultat al muncii sociale.

Însușirea bunurilor produse de oamenii muncii în cadrul societății se face în folosul clasei capitaliste. Contradicția fundamentală a capitalismului, contradicția dintre caracterul social al muncii și însușirea privat capitalistă a rezultatelor ei, se adâncește în mod deosebit în imperialism.

Pe plan social această contradicție se manifestă ca o contradicție dintre burghezie și proletariat.

Ca urmare a pătrunderii socialismului științific în mișcarea muncitorească, proletariatul devine din ce în ce mai conștient de misiunea sa istorică, de rolul ce-i revine în zdrobirea capitalismului. El este conștient că principala armă în lupta împotriva capitalismului o constituie organizarea, iar forma superioară de organizare a sa este partidul comunist, partid de tip nou.

Aceasta înseamnă că însăși dezvoltarea modului de producție capitalist creează premisele obiective și subiective pentru asaltul direct asupra rînduiriilor capitaliste, învechite perimate.

În imperialism se adâncesc din ce în ce mai mult contradicțiile dintre popoarele coloniale și imperialismul metropolelor.

Jugul tot mai greu al imperialismului străin pune popoarele coloniale și semicoloniale în fața necesității de a lua calea luptei revoluționare împotriva asupritorilor lor.

De asemenea în imperialism se adâncesc din ce în ce mai mult contradicțiile dintre grupurile monopoliste și puterile imperialiste, care le susțin interesele, crește lupta dintre ele pentru obținerea de piețe de desfacere a mărfurilor și de plasare rentabilă a capitalurilor, pentru izvoare de materii prime, pentru dominație colonială etc.

Trebuie să subliniem că în imperialism țările capitaliste se dezvoltă din punct de vedere economic și politic inegal și în salturi datorită anumitor condiții istorice obiective. Aceasta înseamnă că în perioade de timp relativ scurte unele țări capitaliste reușesc să ajungă și să depășească alte țări capitaliste. Spre exemplu, ca urmare a dezvoltării înegale a țărilor capitaliste, Anglia, care în 1860 mai ocupa primul loc în industria mondială, la începutul sec. XX a fost împinsă pe locul al treilea, Franța de pe locul al doilea a fost

împinsă pe locul al patrulea. Locul întâi a fost ocupat de S.U.A. urmată îndeaproape de Germania.

Acest raport de forțe schimbat trăgea după sine și o reîmpărțire a sferelor de influență a coloniilor, a izvoarelor de materii prime etc. între țările capitaliste, reîmpărțire corespunzătoare noului raport de forțe.

Pe această bază se formează în cadrul sistemului capitalist grupări de state capitaliste, duse una alături de alta, fenomen generator de războaie imperialiste. Războaiele slăbesc forțele imperialismului prin ascuțirea contradicțiilor lui, ușurând astfel ruperea frontului imperialismului în verigile sale cele mai slabe.

Primul război mondial izbucnind ca rezultat al unor astfel de contradicții, ducând la extrem mizeria și suferințele maselor, a adâncit antagonismele de clasă ale societății capitaliste, creînd posibilitatea nemijlocită a ruperii frontului imperialist în cea mai slabă verigă a sa: Rusia țaristă. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a marcat începutul crizei generale a capitalismului.

Așadar premisele crizei generale a capitalismului s-au acumulat încă înainte de primul război mondial prin adâncirea la maximum a tuturor contradicțiilor capitalismului.

Războiul mondial a accelerat considerabil coacerea crizei, care a început în mod nemijlocit o dată cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

II. Esența și trăsăturile crizei generale

a capitalismului

Ce se înțelege prin criza generală a capitalismului? Criza generală a capitalismului este o criză atotcuprinzătoare a sistemului capitalist mondial în ansamblul său care se caracterizează prin războaie și revoluții, prin lupta dintre capitalismul muribund și socialismul în creștere.

Criza generală a capitalismului nu este o criză numai economică sau numai politică, ea este o criză multilaterală care cuprinde atât sfera economiei capitaliste cât și domeniul politicii, ideologiei și culturii. La baza dezvoltării crizei generale a capitalismului stau descompunerea din ce în ce mai intensă a sistemului economic mondial al capitalismului pe de o parte și forța economică crescîndă a țărilor care s-au desprins de capitalism și construiesc socialismul și comunismul pe de altă parte. Criza generală a capitalismului cuprinde o întreagă perioadă istorică, care constituie o parte integrantă a epocii imperialismului. Ea cuprinde perioada „prăbușirii capitalismului în ansamblu și a nașterii societății socialiste”.

Care este explicația faptului că criza generală a capitalismului cuprinde o întreagă perioadă istorică? Această explicație pornește tocmai de la învățătura leninistă cu privire la posibilitatea victoriei socialismului la început într-o singură țară sau într-un grup restrins de țări. Datorită acțiunii legii dezvoltării economice și politice inegale și în salturi a țărilor capitaliste în epoca imperialismului, contradicțiile capitalismului în diverse țări nu se maturizează concomitent și deci izbucnirea revoluției socialiste nu poate avea loc în același timp în toate țările sistemului capitalist. Tocmai de aceea epoca prăbușirii sistemului capitalist, epoca crizei generale a acestui sistem cuprinde în mod obiectiv o anumită perioadă istorică. Aceasta determină pe de altă parte necesitatea coexistenței simultane în această perioadă de timp a două sisteme social economice: sistemul socialist, în creștere pe măsura victoriilor noi ale proletariatului în diferite țări, și sistemul capitalist în descompunere. Trebuie să subliniem că tezele cu privire la dezvoltarea inegală a țărilor capitaliste în imperialism, cu privire la victoria revoluției proletare la început într-o singură țară sau într-un grup restrins de țări, cu privire la necesitatea coexistenței o anumite perioadă de timp a celor două sisteme economice diferite, constituie o parte importantă a aportului adus de V. I. Lenin la tezaurul învățăturii marxiste. El au avut o excepțională însemnătate practică în victoriile reputele de proletariatul internațional. Criza generală a capitalismului are următoarele trăsături fundamentale:

Principala trăsătură care a determinat apariția și dezvoltarea crizei generale a capitalismului o constituie scindarea lumii în două sisteme: sistemul socialist și sistemul capitalist. Existența acestor două sisteme social economice constituie conținutul principal al întregii istorii a omenirii de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie încoace. Sistemul capitalist a încetat de a mai fi unicul sistem economic. Alături de el a apărut și se dezvoltă impetuos sistemul socialist, radical deosebit de capitalism.

Superioritatea zdrobitoare a socialismului asupra capitalismului, din toate punctele de vedere, constituie o forță de atracție pentru întreaga omenire, imposibil de stăvilat. Tocmai pentru că modului de producție socialist îi aparține în mod irevocabil viitorul, el fiind expresia progresului social, prin esența sa, prin noile relații de producție care s-au statornicit, relații bazate pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție și pe colaborare și ajutor reciproc, el exclude politica de jaf, de declanșare a războaielor, impunând în mod obiectiv promovarea consecventă a politicii de coexistență pașnică între cele două sisteme.

Dimpotrivă, modul de producție capitalist generează tendințe expansioniste de jaf și cîmpire care pe plan social se concretizează în politica agresivă a cercurilor reacționare din statele capitaliste.

De-a lungul întregii istorii, de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie încoace, imperialismul a impus în repetate rânduri socialismului lupta atît pe frontul militar cât și pe frontul politic și economic. Între capitalism și socialism se desfășoară o necontenită luptă ideologică.

A doua trăsătură fundamentală a crizei generale a capitalismului este criza sistemului colonial al imperialismului. Criza sistemului colonial al imperialismului constă în ascuțirea extremă a contradicțiilor dintre puterile imperialiste de o parte, și coloniile și țările dependente pe de altă parte, în dezvoltarea luptei de eliberare națională a popoarelor asuprite din aceste țări, în eliberarea din starea robiei imperialiste a unui șir de colonii.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a asigurat pentru prima dată în istoria omenirii drepturi egale pentru toate naționalitățile existente pe teritoriul U.R.S.S. Aceasta a avut o uriașă influență în creșterea valului luptei de eliberare națională a popoarelor coloniale și semicoloniale.

Această luptă de eliberare națională a primit un serios impuls și ca urmare a dezvoltării capitalismului în ineseși aceste țări coloniale. Dezvoltarea capitalismului în țările coloniale și dependente a redus piața de plasare a capitalurilor pentru metropole, ducînd în același timp la creșterea proletariatului autohton. Trebuie să arătăm că în perioada crizei generale a capitalismului se creează în țările coloniale și dependente posibilitatea hegemoniei clasei muncitoare în lupta de eliberare națională, ceea ce poate asigura dezvoltarea țării pe drumul socialismului. Mișcarea de eliberare națională a popoarelor coloniale se împletește cu mișcarea revoluționară a clasei muncitoare din metropole. Declanșarea crizei sistemului colonial a fost marcată în primul rînd de faptul că în legătură directă cu victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, din sistemul colonial s-au desprins teritorii însemnate care înainte fuseseră posesiuni coloniale ale Rusiei țariste. În al doilea rînd ea este marcată de răscoalele populare din Indochina, Filipine, Coreea și Siria, de războaiele de eliberare din Maroc și Afganistan. În 1919 Anglia a fost nevoită să recunoască independența statului Afganistan. În 1919 a început o puternică mișcare antiimperialistă în China care încă în anii 1920-1927 a căpătat o deosebită amploare.

În 1921 s-a săvîrșit victorioasa revoluție populară din Mongolia. Mișcarea de eliberare a poporului egiptean din 1919-1921 a silit Anglia să recunoască formal independența Egiptului. În acest fel coloniile și țările dependente s-au transformat din rezerve ale imperialismului în rezerve ale revoluției socialiste.

A treia trăsătură fundamentală a crizei generale a capitalismului constă în ascuțirea problemei piețelor, folosirea incompletă, cronică, a capacității de producție a întreprinderilor și șomajul cronic de masă.

Desprinderea Rusiei din sistemul capitalist cu enorme ei piețe de desfacere și surse de materii prime, a însemnat îngustarea piețelor capitalismului. Rusia țaristă reprezintă 16% din teritoriul și 8% din populația globului pămîntesc. De asemenea exploatarea sporită a clasei muncitoare din țările capitaliste a dus, între altele, la înrăutățirea posibilităților ei de trai și implicit la îngustarea piețelor de desfacere a produselor.

Creșterea mișcării de eliberare națională din colonii și țările dependente a pus în pericol existența piețelor de plasare a capitalurilor străine pe aceste teritorii, înrăutățind considerabil problema piețelor pentru statele capitaliste.

Aceasta s-a manifestat în faptul că din 1913 pînă în 1929 producția industrială mondială capitalistă a crescut cu 47%, iar comerțul mondial doar cu 50%. Problema piețelor a devenit o problemă principală pentru capitalism și în sensul că folosirea incompletă, cronică a capacităților de producție, șomajul de masă decurg, între altele, și din creșterea greutăților de desfacere a mărfurilor producției capitaliste. Astfel, de pildă, în Anglia în decurs de 20 de ani începînd din 1913 procentul de utilizare a capacităților de producție a fost în medie de 67%.

În Germania în anul 1929 capacitatea de producție era folosită numai în proporție de 67%, iar în 1932, an în care bîntuia criza economică de supraproducție, procentul de folosire a capacităților de producție era de 36%.

Consecința directă a unei astfel de situații este șomajul care în perioada crizei generale capătă anumite trăsături: are un caracter de masă și se menține ca un fenomen cronic. De exemplu în anul 1932 48% din totalul muncitorilor erau șomeri. În România burghezo-moșierească, potrivit chiar și unor date tendențios micșorate, numărul oelor fără de lucru a crescut din 1929 pînă în 1933 de peste 5 ori.

Atît nefolosirea cronică a capacităților de producție cît și existența șomajului de masă arată caracterul parazit al capitalismului, rolul de frînă pe care îl joacă relațiile de producție capitaliste în dezvoltarea tehnică, a producției și a vieții sociale.

Pe plan politic criza generală se manifestă mai ales prin faptul că războaiele capătă în această perioadă un caracter mondial. De asemenea aparatul de

stat burghez devine total subordonat monopolurilor. Cu ajutorul aparatului de stat, burghezia monopolistă încearcă să-și prelungească existența, negată de întregul mers al dezvoltării sociale. Burghezia recurge la fascism, aruncând peste bord chiar și limitata democrație burgheză și parlamentarismul burghez.

Fascismul ca produs al crizei generale a capitalismului este expresia politică a ascuțirii fără precedent a contradicțiilor de clasă ale capitalismului, este o degradare a slăbiciunii burgheziei, a incapacității ei de a-și mai menține dominația prin metodele cu care a stăpinit de-a lungul veacurilor. Trebuie să subliniem că o manifestare a crizei generale a capitalismului în domeniul relațiilor dintre clase este și criza social-democratismului. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și odată cu aceasta declanșarea crizei generale a capitalismului a însemnat falimentul principiilor teoretice și politice ale oportuniștilor de toate nuanțele. Aceasta a însemnat triumful marxismului asupra reformismului.

Deci: criza democrației burgheze, fascismul, criza social-democratismului reprezintă forme de manifestare a crizei generale a capitalismului pe plan politic.

III. Etapele crizei generale a capitalismului

În desfășurarea sa, criza generală a capitalismului a cunoscut două etape. Prima etapă a început prin victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a durat până la cel de al doilea război mondial. Cea de a doua etapă a crizei generale a capitalismului a început în perioada celui de al doilea război mondial, și în perioada imediat următoare, prin ruperea din sistemul capitalismului a țării de democrație populară din Europa și Asia, prin constituirea sistemului socialist mondial.

a) Prima etapă a crizei generale a capitalismului.

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a adus schimbări profunde în evoluția societății. Sub influența ei directă clasa muncitoare din multe țări a început să se avântă în bătălii revoluționare tot mai îndrăznețe împotriva capitalismului. Ca rezultat al acestor bătălii în anul 1918 monarhia germană și austro-ungară a fost înlăturată.

În martie 1919 a fost instaurată republica sovietică în Ungaria, iar în aprilie același an, în Bavaria. În 1918—1919 au fost create republici sovietice în Lituania în Letonia și în Estonia. Tot ca o expresie a avântului revoluționar al maselor muncitoare este și faptul că anii imediat următori Marii Revoluții Socialiste din Octombrie sînt anii constituirii în multe țări capitaliste a partidelor comuniste, iar în 1919 — la propunerea lui V. I. Lenin — a fost creată Internaționala Comunistă, al cărei rol în dezvoltarea mișcării muncitorești a fost deosebit de important.

După primul război mondial, sistemul capitalist a intrat într-o fază de descompunere economică și politică tot mai adîncă.

A scăzut serios ritmul de creștere a producției, iar șomajul a cunoscut o creștere continuă. Crizele economice desfășurate pe fondul crizei generale devin deosebit de acute, aruncînd economia capitalistă cu mult în urmă. În cadrul primei etape a crizei generale economia capitalistă a fost bîntuită de trei crize economice de supraproducție, deosebit de acute. Criza economică din anii 1921—1922, criza economică din anii 1929—1933, care a fost cea mai puternică și care a cunoscut-o capitalismul pînă atunci, criza economică care a izbucnit în anul 1937—1938 și a cărei desfășurare a grăbit declanșarea celui de al doilea război mondial. Fără a ne opri la analiza concretă a modului cum s-au desfășurat aceste crize, trebuie să subliniem că ele au demonstrat incapacitatea burgheziei de a mai stăpîni forțele de producție, au demonstrat necesitatea sfîrșimii relațiilor de producție capitaliste.

În timp ce în țările capitaliste bîntuia șomajul de masă, în timp ce producția industrială și agricolă suferea zguduirii profunde, Uniunea Sovietică înainta rapid pe drumul construirii socialismului. Industria Uniunii Sovietice înainta în această perioadă într-un ritm necunoscut și inaccesibil țărilor capitaliste.

În anul 1938 producția industriei mari a U.R.S.S. reprezenta 911% în comparație cu producția anului 1913, în timp ce producția industrială a S.U.A. reprezenta numai 137,1%, a Angliei 114,5, a Franței 105,8%.

Dezvoltarea rapidă a economiei Uniunii Sovietice față de economia țărilor capitaliste relevă în modul cel mai sugestiv superioritatea hotărîtoare a socialismului față de sistemul capitalist. Această dezvoltare impetuoasă a primului stat socialist din lume a avut o uriașă influență în dezvoltarea luptei revoluționare a proletariatului internațional. Experiența U.R.S.S. a arătat că muncitorii pot cu succes să conducă statul, economia, fără burghezie și incomparabil mai bine decît burghezia.

b) Adîncirea crizei generale a capitalismului după cel de al doilea război mondial.

Cel de al doilea război mondial a fost rezultatul ascuțirii extreme a contradicțiilor imperialismului. Împărțirea sferelor de influență rezultată după primul război mondial s-a dovedit a fi doar vremelnică, instabilă. Refacerea și dezvoltarea impetuoasă a potențialului economic al Germaniei, întărirea imperialismului japonez, amplificarea tendințelor expansioniste ale Italiei, instaurarea fascismului în aceste țări, au împins la declanșarea celui de al doilea război mondial. Contrar năzuințelor S.U.A., Angliei, și Franței, care scontau că odată restabilit, imperialismul german va putea fi îndreptat împotriva U.R.S.S., războiul a început prin atacarea în primul rînd a unor țări capitaliste din Europa Occidentală.

Blocul agresiv al statelor fasciste a fost învins datorită puterii economice și militare a U.R.S.S., dato-

rită luptei eroice a gloriosului popor sovietic, datorită avîntului luptei antiimperialiste și de eliberare națională a popoarelor din Europa și Asia.

Victoria Uniunii Sovietice în cel de al doilea război mondial a demonstrat, în fața întregii lumi, forța de neînvins a primei puteri socialiste din lume, superioritatea orînduirii sociale și de stat a U.R.S.S.

În perioada și imediat după cel de al doilea război mondial a început cea de a doua etapă a crizei generale a capitalismului, care înseamnă în același timp adîncirea mai departe a acestei crize. Trăsăturile fundamentale ale celei de a doua etape a crizei generale a capitalismului sînt: 1) ruperea din sistemul capitalist a unui șir întreg de țări din Europa și Asia și formarea sistemului socialist al economiei mondiale și 2) ascuțirea considerabilă a crizei sistemului colonial al imperialismului, pînă la destrămarea efectivă a acestui sistem.

Ca rezultat al situației create în timpul și imediat după cel de al doilea război mondial, în urma condițiilor favorabile create prin înfringerea agresorilor fasciști s-a declanșat un puternic avînt al mișcării revoluționare într-un șir de țări din Europa centrală și de sud-est, al cărui rezultat a fost desprinderea acestor țări din sistemul capitalist. Masele populare din aceste țări, în frunte cu clasa muncitoare condusă de partidele comuniste au înlăturat în mod revoluționar orînduirea burgheză, au luat puterea în mîinile lor, instaurînd regimul democrat-popular și în cadrul sistemului colonial au intervenit schimbări radicale; lupta de eliberare națională a cunoscut un nou și puternic avînt, ceea ce a dus în ultimă instanță la ruperea din sistemul capitalist a unor țări coloniale și dependente din Asia de răsărit. Astfel s-au format Republica Populară Chineză, Republica Populară Democrată Coreeană și Republica Democrată Vietnam. O deosebită însemnătate în ansamblul acestor schimbări radicale care au survenit după cel de al doilea război mondial o prezintă victoria marelui popor chinez, sub conducerea Partidului Comunist Chinez. Victoria revoluției în China este cel mai important eveniment mondial, după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și victoria Uniunii Sovietice în cel de al doilea război mondial.

Toate acestea au dus la o schimbare serioasă a raportului de forțe între socialism și capitalism în favoarea socialismului, și în detrimentul capitalismului.

Dar importanța desprinderii unor țări din Europa și Asia din lagărul imperialismului nu se reduce numai la faptul că a crescut cantitativ socialismul. A doua etapă a crizei generale a capitalismului se caracterizează prin aceea că socialismul s-a transformat într-un sistem economic mondial, ceea ce reprezintă o treaptă calitativ superioară în dezvoltarea socialismului.

Prin urmare desprinderea unui șir întreg de țări din sistemul capitalist și formarea sistemului socialist al economiei mondiale este rezultatul avîntului revoluționar al maselor populare conduse de partidele comuniste, în condițiile favorabile create de victoriile istorice ale armatei sovietice împotriva fascismului. Tocmai pe baza acestui adevăr incontestabil apar în toate goliciunea lor calomniile burgheze, preluate de revizionștii iugoslavi, conform cărora instaurarea regimului democrat popular în aceste țări ar fi rezultatul „exportului de revoluție”, că în aceste țări socialismul ar fi fost „introdus”.

Falsitatea acestor „teorii” este evidentă. Dacă ar fi să ne referim numai la țara noastră, ce altceva au fost asemenea lupte revoluționare ca insurecția armată de la 23 August, întoarcerea armelor împotriva hitlerismului și participarea celor 15 divizii românești la războiul antihitlerist, lupta pentru înfăptuirea reformelor agrare, marile acțiuni de masă care au dus la răsturnarea guvernelor cu majoritate reacționară și la instaurarea regimului de democrație populară, decît verigi ale revoluției populare, care a ridicat la luptă politică activă cele mai largi mase populare? Cum ar putea fi explicate succesele nămitoare obținute de aceste țări în toate domeniile de activitate, altfel decît prin atașamentul profund al celor mai largi mase populare față de regimul pe care l-au cucerit prin luptă și cu mari sacrificii?

Trebuie să relevăm că în desfășurarea revoluției democrat-populare în aceste țări, independent de condițiile istorice deosebite și de formele concrete în care s-au desfășurat ele în diferite țări, au ieșit la iveală anumite trăsături esențiale, comune, general valabile.

Conținutul acestor trăsături constă în trecerea pe cale revoluționară a puterii în mîinile proletariatului, înstaurarea deci a dictaturii proletariatului, trecerea principalelor mijloace de producție în stăpînire a celor ce muncesc, în frunte cu clasa muncitoare condusă de partidul marxist-leninist, transformarea revoluționară a vechii societăți și construirea societății noi socialiste pe baza alianței clasei muncitoare cu țărănimia muncitoare.

Ca fenomen ce exprimă procesul de adîncire a crizei generale în etapa a doua a dezvoltării ei, formarea sistemului economic mondial al socialismului este întovărită de formarea și consolidarea pieții mondiale socialiste, piața bazată pe relații internaționale cu totul noi, relații de colaborare și ajutor reciproc.

De aceste relații de tip nou s-a lovit ca de o pavăză de netrecut politica țărilor imperialiste de organizare a unei blocade economice împotriva țărilor socialismului. Nu numai că țările socialiste nu au slăbit, ci înseși țările capitaliste au întâmpinat dificultăți crescînde în economia lor. Țările lagărului socialist au cunoscut o dezvoltare impetuoasă a economiei lor. În aceste țări producția industrială a crescut în 1958, în comparație cu 1937, de 5 ori.

Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. scoate în evidență că în urma industrializării socialiste greutatea specifică a industriei a devenit precumpănitoare în economia acestor țări. Polonia, Ungaria, România, Bulgaria au devenit țări industrial-agrare cu o industrie grea dezvoltată. R. P. Chineză se transformă dintr-o țară agrară într-o țară industrial-agrară.

În aceste țări se rezolvă cu succes o problemă deosebit de importantă a construcției socialiste: trecerea țărănimii pe calea cooperatistă.

2) Vezi: „Cu privire la proiectul de program al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia” (București, Ed. Politică Buc. 1958).

În prezent, în ceea ce privește producția industrială pe cap de locuitor, sistemul mondial socialist, luat în ansamblu, a și ajuns din urmă sistemul mondial capitalist.

Aceasta reiese din faptul că țările socialiste în care este concentrată aproape o treime din populația globului dau mai mult de o treime din producția industrială mondială, dau aproape jumătate din producția mondială de cereale și 43% din producția mondială de cauciuc.

Țările socialiste, coordonîndu-și eforturile, merg din victorie în victorie, într-un front unit, bucurîndu-se de sprijinul și experiența Uniunii Sovietice, a P.C.U.S.

Așa cum se arată în Declarația consfățuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste, care a avut loc la Moscova între 14 și 16 noiembrie 1957, statele socialiste sînt unite într-o comunitate unică prin faptul că au pășit pe calea comună a socialismului, că orînduirea lor social-economică și puterea lor de stat au o esență de clasă comună, prin sprijinul și ajutorul reciproc, prin comunitatea de interese și țeluri în lupta împotriva imperialismului, prin ideologia marxist-leninistă care le călăuzește³⁾.

O parte integrantă a relațiilor dintre statele socialiste o constituie ajutorul reciproc frătesc, sprijinul multilateral acordat de Uniunea Sovietică, țărilor de democrație populară. Referindu-se la aceste relații de tip nou statornicite între țările lagărului socialist, tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej în Raportul prezentat la Congresul al II-lea al P.M.R. arată: „Datorită relațiilor de într-ajutorare frătească, datorită marelui sprijin al Uniunii Sovietice, economia lor (a țărilor socialiste — n.n.) se dezvoltă neîncetat într-un ritm necunoscut țărilor capitaliste⁴⁾”.

În opoziție cu linia de dezvoltare continuă și de întărire a sistemului mondial al socialismului, o evoluție cu totul opusă au cunoscut țările sistemului capitalist.

După cel de al doilea război mondial dezvoltarea inegală a țărilor capitaliste s-a accentuat, fenomenele de parazitism și putreziciune a modului de producție capitalist au devenit tot mai evidente. Creșterea gradului de exploatare a clasei muncitoare, înrăutățirea situației țărănimii muncitoare a contribuit la sporirea avîntului revoluționar al maselor muncitoare din aceste țări.

S-a agravat astfel nu numai contradicția dintre burghezie și proletariat, ci și contradicția între burghezia monopolistă și toate păturile poporului. Ca urmare a pătrunderii largi a monopolurilor în agricultură și a politicii prețurilor impusă de ele, precum și a creșterii impozitelor, a continuat cu o amploare deosebită procesul de pauperizare a masei de bază a țărănimii. Într-un cuvînt întreaga evoluție postbelică a sistemului capitalist arată clar apropierea momentului pieririi inevitabile a capitalismului.

Să analizăm pe scurt aceste fenomene. În urma războiului, țări ca Germania, Italia și Japonia au cunoscut o serioasă distrugere a potențialului lor economic.

Mari pierderi a suferit Franța, și destul de serios a slăbit Anglia. Singurul stat capitalist care a ieșit întărit în urma războiului au fost S.U.A. Profitînd de aceasta, monopolurile americane au lărgit cu mult sfera lor de influență pe piața capitalistă mondială. În 1945, greutatea specifică a exportului Statelor Unite în exportul mondial capitalist constituia 40,1% față de 12,6% în 1938. Situația avantajoasă dobîndită de S.U.A., pe seama partenerilor lor occidentali, s-a lovit însă din ce în ce mai mult de concurența acestora, dat fiind refacerea treptată a economiei lor. Astfel, în țările învinse, Germania și Japonia, nivelul antebelic al producției a fost atins în anii 1949—1950.

R.F. Germană a început lupta pentru poziția de cea de a doua țară din lagărul capitalist în ce privește nivelul producției industriale. La întărirea economică a monopolurilor vest germane a contribuit în bună măsură S.U.A., precum și cercurile conducătoare ale unor țări vest-europene.

Cea mai bună dovadă în acest sens este sprijinirea pe toate căile de către acestea a „pieții comune” europene precum și a „Euratomului”. Anglia și Franța și-au refăcut și ele treptat pozițiile deținute înainte de război pe piața mondială capitalistă.

S-a ajuns astfel la situația că o sporire a exportului acestor țări nu mai este posibilă decît printr-o acerbă luptă de concurență. Pe această bază lupta economică între țările capitaliste se întindește tot mai mult. O importantă contradicție care macină sistemul capitalist este contradicția dintre S.U.A. și Marea Britanie.

Sub paravanul „colaborării atlantice” S.U.A. au căutat pe toate căile să acapareze poziții principale ale imperiului britanic pe care acesta le deținea în diferite părți ale lumii.

Problema piețelor devine cu atît mai ascuțită cu cît limitele geografice ale pieții mondiale capitaliste s-au îngustat tot mai mult ca urmare a dezvoltării pieții mondiale socialiste. Numai în Europa, prin victoria revoluției democrat-populare într-o serie de țări, capitalismul a pierdut aproape jumătate din populație și peste 55% din teritoriul întregului continent.

Dezvoltarea inegală a țărilor capitaliste în perioada postbelică este o sursă generatoare de permanente contradicții, o cauză a adîncirii crizei generale a capitalismului.

Ascuțirea crizei generale a capitalismului în cea de a doua etapă este determinată și de accentuarea fenomenelor de parazitism și putreziciune a sistemului capitalist.

Deși țările sistemului capitalist au reușit în perioada postbelică să-și ridice într-o anumită măsură producția (în 1955 indicele producției industriale a tutu-

(Continuare în pag. 8)

3) A se vedea: Declarația consfățuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste care a avut loc la Moscova între 14 și 16 noiembrie 1957.

4) Gh. Gheorghiu-Dej — Raport de activitate al Comitetului Central al P.M.R. la Congresul al II-lea al Partidului, pag. 8.

Criza generală a capitalismului și adîncirea ei după cel de al II-lea război mondial. Destrămarea sistemului colonial al imperialismului

(Urmare din pag. 7)

ror țărilor capitaliste era 193% în comparație cu producția anului 1929) această creștere a fost obținută pe o bază economică subredă de seama anumitor factori, dintre care unul au un caracter temporar. La Congresul XX al P.C.U.S. se arată că acești factori au fost următorii: în primul rînd militarizarea economiei și cursa înarmărilor; în al doilea rînd intensificarea expansiunii economice a principalelor state capitaliste; în al treilea rînd înnoirea capitalului fix; în al patrulea rînd înăsprirea considerabilă a exploatării clasei muncitoare. Trebuie relevat că acțiunea fiecăruia dintre acești factori, precum și acțiunea lor combinată are ca rezultat final ascuțirea contradicțiilor capitalismului. Așa spre exemplu creșterea cheltuielilor militare (a căror greutate specifică în bugetele statelor capitaliste este mai mare de 1/4) duce la fenomene inflaționiste, provoacă haos și dezorganizare în economie, adîncesc contradicția fundamentală a capitalismului, Expansunea economică a țărilor capitaliste, așa cum am subliniat mai sus, dă naștere la grave contradicții între diferite țări capitaliste, iar creșterea exploatării clasei muncitoare ascute contradicția dintre burghezie și proletariat, intensificînd lupta revoluționară a maselor. Acțiunea combinată a tuturor acestor factori adîncește criza generală a capitalismului.

O manifestare pregnantă a parazitismului și putreziciunii capitalismului după al doilea război mondial o constituie izbucnirea în această perioadă a unor serioase crize economice de supraproducție.

În aproximativ 12 ani, S.U.A., spre exemplu, au trecut prin trei scăderi ale producției cu caracter de criză — în anii 1948—1949, în anii 1953—1954 și în deosebi în anii 1957—1958.

Exemplul ultimei crize arată plastic efectele ce le au crizele de supraproducție asupra economiei țărilor capitaliste. Așa cum se arată în Raportul tovarășului N. S. Hrușciov la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., în 1957 producția industrială a S.U.A. a rămas, în linii mari, la nivelul anului precedent, iar în 1958 ea a scăzut în comparație cu 1957 cu aproximativ 6,5%. În felul acesta criza a dat înapoi producția industrială a S.U.A. pînă la nivelul anului 1953. Crizele economice de supraproducție ducînd la dezorganizarea întregii vieți economice determină o creștere puternică a șomajului în statele capitaliste, contribuie la ascuțirea contradicțiilor de clasă ale societății capitaliste. Așa de exemplu ultima criză din S.U.A. a făcut ca numărul șomerilor totali să se ridice la peste 6.400.000, iar împreună cu șomerii parțiali să depășească 8.000.000.

„Permanenta alternanță a perioadelor de scădere a producției cu caracter de criză, cu perioade de avînt febril constituie o dovadă a instabilității economiei capitaliste.”

Această caracteristică de bază a economiei capitaliste a spulberat mitul despre o „prosperitate continuă” a economiei capitaliste, a zdrobit concepțiile burgheze și revizioniste cu privire la posibilitatea „dirijării” economiei capitaliste, cu privire la „capitalismul popular”.

Propovăduind astfel de „teorii”, ideologii burghezi au încercat să creeze iluzii în rîndurile muncitorilor pentru a o abate de la lupta de clasă împotriva exploatării capitaliste. Ei au încercat și încearcă să micșoreze atracția spre socialism a oamenilor muncii din toată lumea care se conving tot mai mult că numai orînduirea socialistă poate asigura propășirea materială și avîntul cultural al întregii societăți.

Despre ce „prosperitate continuă” poate fi vorba în țările capitaliste cînd crizele economice de supraproducție fac ravagii în aceste țări, aruncînd economia lor cu mulți ani îndărăt, provocînd enorme distrugerii materiale, aducînd masele muncitoare mizerie și suferințe neînchipuit de mari?

În ceea ce privește „dirijarea” economiei țărilor capitaliste, trebuie să arătăm că aceasta nu este decât un truc propagandistic al ideologilor burgheziei, menit să ascundă perspectivele adîncirii inevitabile a contradicțiilor capitalismului.

Imposibilitatea „dirijării”, „planificării” economiei capitaliste decurge din esența relațiilor de producție capitaliste. Aceste relații au la baza lor proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, care generează în mod obiectiv anarhie în producția socială, provoacă o acerbă luptă de concurență între capitaliști.

Stînd în modul cel mai grosolan realitatea, ideologii burghezi, precum și revizionistii au făcut în ultimii ani multă zarvă în jurul așa-zisel teorii a „capitalismului popular”. Ei pretind că în ultima vreme capitalismul și-ar fi schimbat caracterul, ar fi devenit popular, ba chiar că în cadrul capitalismului apar și se dezvoltă „elemente socialiste”. Sub masca „capitalismului popular” propagandistii zeloși ai capitalismului vor să ascundă răciile adînci ale orînduirii burgheze, contradicțiile sale organice. Sub această firmă ei încearcă să camufleze pauperizarea relativă și absolută, crescîndă, a maselor muncitoare, mizeria în care se zbat aceste mase. „Capitalismul popular” este menit să mascheze faptul dureros că în lumea burgheză milioane de oameni nu au cu ce să se hrănească, că o parte însemnată a populației globului

pămîntesc unde domnește capitalismul, trăiește într-o continuă nesiguranță a zilei de mîine.

Așa cum a subliniat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej cu ocazia Expunerii făcute la adunarea activului de partid din orașul și regiunea București, aceste teorii sînt menite să arunce praf în ochii clasei muncitoare. „Situația capitalismului contemporan se caracterizează prin îngustarea considerabilă a sferelor sale de influență, înăsprirea contradicțiilor dintre burghezie și clasa muncitoare, dintre burghezia monopolistă americană și popoarele din alte țări capitaliste, dintre marile trusturi din S.U.A. și burghezia din alte țări”⁶⁾

Iată deci adevărata stare de lucruri care caracterizează capitalismul în perioada actuală. Avînd în vedere tocmai această realitate palpabilă nu putem să nu remarcăm că afirmațiile burgheze și revizioniste cu privire la creșterea „elementelor socialiste” în stînul capitalismului provoacă cea mai profundă dezaprobare în rîndurile muncitorilor revoluționari din întreaga lume. Relațiile de producție socialiste sînt radical deosebite față de cele capitaliste.

Ele se bazează pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, în timp ce relațiile burgheze au la bază proprietatea privat-capitalistă, care generează exploatarea. Tocmai acest lucru determină imposibilitatea nașterii unor „elemente socialiste” în cadrul capitalismului. În legătură cu aceasta în articolul redacțional apărut în ziarul Scînteia din 18 și 20 mai 1958 se arată următoarele: „Capitaliștii au rămas capitaliști, stăpîni pe mijloacele de producție, muncitorii au rămas mai departe proletari exploatați. Scopul producției capitaliste a rămas sloarcerea de supraprofituri uriașe de către capitaliști pe calea exploatării crîncene a oamenilor muncii și a jefuirii altor popoare”. Concepțiile revizioniste cu privire la o pretinsă creștere a elementelor socialiste în cadrul capitalismului, cu privire la integrarea treptată a capitalismului în socialism, au un caracter diversionist, ele căutînd să prezinte denaturată esența modului de producție capitalist și să frîneze lupta de clasă a proletariatului îndreptată împotriva acestui mod de producție.

Criza generală a capitalismului a cunoscut o considerabilă adîncire în cea de a doua etapă a sa și datorită ascuțirii crizei sistemului colonial al imperialismului care a intrat în faza destrămării sale. Din cei 1,5 miliarde de oameni ce se aflau înaintea ultimului război mondial sub dominația colonială, peste 1,3 miliarde s-au eliberat.

Principalul factor care a determinat ascuțirea crizei sistemului colonial și trecerea de la faza antebelică a clătinării pilonilor lui, la faza contemporană a destrămării acestui sistem a fost transformarea socialismului într-un sistem mondial. Acest proces de creștere a socialismului a întărit și a lărgit într-o măsură uriașă reazimul popoarelor care luptă pentru eliberarea lor națională, împotriva dominației imperialiste.

Un rezultat important al destrămării sistemului colonial constă în faptul că o serie de țări ca India, Indonezia, Birmania, Egipt, Sudanul, Marocul, Tunisia, Guineea etc. s-au desprins din sistemul colonial al imperialismului, iar în prezent luptă pentru dezvoltarea economiei lor naționale, pentru asigurarea independenței lor politice.

O tendință care trebuie să fie remarcată în legătură cu eliberarea unor colonii din lanțul sistemului colonial al imperialismului este tendința lor spre unitate. După cum este cunoscut, în urma unirii Egiptului cu Siria a fost proclamată Republica Arabă Unită, iar în noiembrie 1958 a fost proclamată unirea a două tinere state independente africane — Ghana și Guineea. Spiritul timpului este solidaritatea crescîndă a popoarelor din diferite țări coloniale și dependente în lupta lor împotriva imperialismului și acest spirit s-a manifestat viu la Conferința de la Bandung a țărilor Asiei și Africei, precum și la alte conferințe ca cea de la Accra din decembrie 1958.

Așa cum s-a subliniat la Congresul al XXI al P.C.U.S. în prezent asistăm la o nouă etapă a luptei popoarelor pentru independență națională. În toate țările coloniale și dependente se desfășoară mișcarea de eliberare națională. S-a intensificat lupta popoarelor din țările Americii Latine împotriva jugului monopolurilor americane. S-au pus în mișcare popoarele din țările Asiei și Africii. Nici o forță din lume nu este capabilă de a opri acest proces irezistibil al popoarelor spre libertate națională.

Viața a arătat că nici mașinațiunile monopolurilor americane, nici diferite „teorii” cum ar fi „teoria vidului”, „renunțarea la vechiul colonialism”, nici așa-zisul ajutor american și nici agresiunea armată nu pot bara lupta popoarelor pentru independență.

Sub loviturile tot mai puternice ale mișcării de eliberare națională, se prăbușește rușinosul sistem colonial.

Popoarele care și-au cucerit de curînd independența națională sînt vital interesate în dezvoltarea lor economică deoarece numai în acest fel ele pot să-și consolideze cuceririle obținute.

De asemenea ele sînt vital interesate în menținerea păcii. Aceste popoare, se bucură în permanență de sprijinul serios al țărilor socialiste, al Uniunii Sovietice.

țice, sprijin bazat pe principiul deplinei egalități în drepturi și al colaborării, fără nici un fel de condiții de ordin militar sau politic.

Sintetizînd toate aceste procese fundamentale care au loc în lume, în raportul prezentat de tov. N. S. Hrușciov la Congresul XXI al P.C.U.S. se arată următoarele:

„Se constată o nouă adîncire a crizei generale a capitalismului, care s-a intensificat în urma schimbărilor radicale a raportului de forțe între sistemul mondial al socialismului și sistemul mondial al capitalismului, în urma destrămării sistemului colonial și a ascuțirii contradicțiilor sociale din țările capitaliste”.

Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., analizînd perspectivele dezvoltării economice a celor două sisteme a relevat că în prezent sarcina care trebuie rezolvată este de a se obține superioritatea sistemului socialist asupra sistemului capitalist în producția mondială, de a depăși cele mai dezvoltate țări capitaliste în ceea ce privește productivitatea muncii sociale, în ceea ce privește producția pe cap de locuitor și de a asigura cel mai înalt nivel de trai din lume.

Avînd în vedere că Uniunea Sovietică înaintează într-un ritm de 4 ori mai rapid decît S.U.A., iar sporul anual al producției este mai mare decît cel al producției S.U.A., s-a creat posibilitatea reală ca între anii 1965—1970 U.R.S.S. să depășească S.U.A. nu numai din punct de vedere al volumului absolut al producției dar și în ceea ce privește producția pe cap de locuitor.

De asemenea ca urmare a îndeplinirii planului de 7 ani în Uniunea Sovietică (1959—1965) precum și datorită ritmului înalt de dezvoltare a economiei țărilor de democrație populară, țările sistemului mondial socialist vor produce mai mult de jumătate din întreaga producție industrială mondială. Astfel va fi asigurată superioritatea socialismului asupra capitalismului în sfera hotărîtoare a producției umane, producția bunurilor materiale.

Ca urmare a tuturor acestor succese de importanță istorică mondială, ca urmare a desprinderii unor țări de sub jugul colonial se va crea posibilitatea reală pentru înlăturarea războiului ca mijloc de soluționare a problemelor internaționale.

Această concluzie importantă trasă de Congresul al XXI al P.C.U.S., concluzie plină de optimism și încredere cu privire la viitorul omenirii arată că încă înainte de victoria deplină a socialismului în lume, se va ivi posibilitatea reală de a elimina războiul mondial din viața societății.

Trebuie să subliniem că în prezent s-a adevărit întru totul concluzia trasă de cel de al XX-lea Congres al P.C.U.S. și anume că nu există o inevitabilitate fatală a războiului. Cauza păcii este apărută de puternice forțe, cum sînt lagărul statelor socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, statele iubitoare de pace din Asia și Africa care s-au situat pe o poziție antiimperialistă și care formează împreună cu țările socialiste o vastă zonă a păcii, popoarele din înseși țările capitaliste.

Este ușor de închipuit ce uriașă influență morală au asupra maselor largi din toate țările lumii succesele lagărului socialist.

Aceste mase cunosc bine ororile războaielor. Or, dezvoltarea multilaterală a țărilor lagărului socialist, succesele acestora creează condiții pentru asigurarea posibilității preîntîmpinării războaielor, iar într-un apropiat va crea posibilitatea înlăturării războaielor ca mijloc de reglementare a problemelor internaționale. În felul acesta se va realiza un deziderat de multe veacuri al omenirii, pacea durabilă.

Succesele răsunătoare ale sistemului socialist, perspectivele sale luminoase și pline de o măreție fără seamăn nu pot să nu stîrnească furia imperialismului internațional. Manifestînd o stare evidentă de slăbiciune, burghezia recurge în multe țări la fascism și reacțiune. După cum se știe burghezia vest-germană pășește din nou pe urmele sinistre ale fascismului. Aci forțele democratice sînt persecutate, partidul comunist este interzis. Asaltul reacțiunii este deosebit de puternic în Franța și într-o serie de alte țări capitaliste.

Instaurînd fascismul, reprimînd cu sălbăticie orice mișcare spre progres, căutînd să încalțeze acțiunile revoluționare ale maselor muncitoare conduse de clasa muncitoare și partidul ei de avangardă, folosind pe trădătorii socialismului, burghezia internațională luptă pentru prelungirea agoniei ei, pentru a și mai menține existența. Rezultatul acestei lupte disperate a burgheziei nu poate să fie decît un eșec total. În momentul de față, cînd există partide comuniste și muncitorești în 83 de țări, cînd ele numără în rîndurile lor peste 33.000.000 de oameni, strădanile jalnice de a opri în loc mersul irevocabil al istoriei sînt zadarnice.

Marșul impetuos al comunismului nu poate fi oprit, după cum nu poate fi oprită primăvara de a înlocui iarna. Marile succese ale Uniunii Sovietice în toate domeniile de activitate întîietatea ei în domeniul științei și tehnicii mondiale, succesele întregului sistem socialist al economiei mondiale constituie o forță de atracție irezistibilă pentru toate popoarele lumii și în același timp o puternică garanție a inevitabilității victoriei socialismului.

Toate acestea relevă faptul că în prezent trăim în epoca cînd comunismul cu toate binefacerile pe care el le aduce omenirii se transformă într-o realitate de neînviș.

Spre comunism duc toate drumurile omenirii.

C. MECU și GR. BOTOI

6) Gheorghie Gheorghiu-Dej — Sub stegul marxism-leninismului și al internaționalismului proletar, E.S.P.L.P., București 1957 pag. 11.